

ИШОНЧ ВА МУЛОҚОТ УЙЎНЛИГИ

ДЕПУТАТЛАР ХУДУДЛАРДА

Ўтган ҳафтада Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, хусусан, партиямиз фракцияси аъзолари ҳудудларга чиқиб, сайловчилар билан очиқ ва жонли мулоқотлар ўтказди. Учрашувлар давомида фуқароларнинг мурожаатлари, таклиф ва ташаббуслари бевосита ўрганилиб, аҳолини кундалик ҳаётда

қийнаётган муаммоларга алоҳида эътибор қаратилди.

Мулоқотлар жараёнида Қонунчилик палатасининг қонун ижодкорлиги, парламент назорати ва таҳлил фаолияти, қабул қилинаётган қонунларнинг мазмун-моҳияти ҳамда уларнинг аҳоли ҳаётидаги аҳамияти

ҳақида кенг маълумотлар берилди. Шу билан бирга, фуқароларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, кундалик ҳаётда дуч келаётган ҳуқуқий масалалар бўйича зарур тушунтириш ва амалий маслаҳатлар бериш ҳам назардан четда қолмади.

► (Давоми 4-бетда)

ФРАКЦИЯ ЙИГИЛИШИ

ҚОНУН ЛОЙИҲАЛАРИ ҚИЗҒИН МУҲОКАМАЛАРГА САБАБ БЎЛДИ

Ҳафта бошланиши билан депутатлар учун ҳам иш жараёни қизғин тус олади. Қонунчилик палатасида кун тартибига киритилган масалалар, янги қонун лойиҳалари ва аҳоли манфаатларига дахлдор ташаббуслар муҳокама майдонига чиқади. Партия фракциялари эса бу жараёнда ўз ёндашув ва таклифлари билан иштирок этади. Бу ҳафта ҳам истисно эмас.

► (Давоми 2-бетда)

НУҚТАИ НАЗАР

ДАСТУРДАН НАТИЖАГА: ХАЛҚ МАНФААТИГА ҚАРАТИЛГАН ИСЛОҲОТЛАР САМАРАСИ

Сиёсатда энг оғир масъулият — ваъда бериш эмас, берилган ваъданинг ортидан боришдир. Шу боис сайловолди дастури қозғога битилган мақсадлар мажмуи бўлиб қолмасдан, вақт ўтиши билан жамият ҳаётида ўзининг амалий ифодасини топиши керак.

► (Давоми 6-бетда)

АКС-САДО

ТАБИИЙ ВА АНИҚ ФАНЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИБ ЎҚИТИШНИНГ СТРАТЕГИК ЗАРУРАТИ

→ 2

ДАВРА СУҲБАТИ

ТАЛАБА ҚАЕРДА ЯШАЯПТИ? ЁШЛАР УЧУН ТУРАР ЖОЙ МАСАЛАСИ – ЎЗХДП ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

Фарзандининг олий таълим даргоҳига кириши ҳар бир ота-она учун катта қувонч. Лекин бу катта масъулият ҳам. Айниқса, боласи узоқ ҳудуддан пойтахтга ёки бошқа катта шаҳарга ўқишга келса, «Болам қаерда яшайди?», деган савол кўндаланг туради. Шунинг учун талабани турар жой билан

таъминлашга оддий маиший масала, деб эмас, таълим инфратузилмасининг бир қисми сифатида қараш керак. Бу қайсидир маънода ота-онанинг елкасидаги юкни енгиллатиш, фарзандининг хотиржам ўқишига шароит яратиш дегани.

► (Давоми 5-бетда)

ФРАКЦИЯ ЙИҒИЛИШИ

► (Давоми. Боши 1-бетда)

Одатдагидек, душанба куни ЎзХДП фракциясининг навбатдаги йиғилиши ўтказилди. Депутатларимиз кун тартибидаги қонун лойиҳаларини муҳокама қилиб, уларнинг мазмун-моҳияти ва амалиётдаги аҳамиятига тўхталди. Йиғилиш давомида турли таклиф ва мулоҳазалар ўртага ташланди. Шу тарика парламентдаги ҳафта боши бу сафар ҳам мазмунли муҳокамаларга бой бўлди.

Дастлаб миллий қонунчиликни Жаҳон савдо ташкилотининг Санитария ва фитосанитария чораларини қўллаш бўйича Битимига мувофиқлаштириш, интеллектуал мулкни ҳуқуқий муҳофаза қилиш тизимини такомиллаштиришга қаратилган қонун лойиҳалари кўриб чиқилди.

Фракция аъзолари лойиҳаларни кўриб чиқиш давомида Ўзбекистон Халқ демократик партияси электорати манфаатлари ва фуқароларнинг меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, тадбиркорлик субъектлари учун тенг ва адолатли шароит яратиш масалаларига алоҳида эътибор қаратишди.

Хусусан, интеллектуал мулкни ҳуқуқий муҳофаза қилиш тизимини такомиллаштиришга қаратилган қонун лойиҳаси биринчи ўқишда муҳокама қилинди.

Ташаббускорлар томонидан саноат мулки ва муаллифлик ҳуқуқи соҳасидаги айрим қоидаларни халқаро амалиёт ва шартнома эркинлиги тамойилларига мувофиқлаштириш зарурати юзага келаётгани таъкидланди. Шу боис, тадбиркорлар ва

ҚОНУН ЛОЙИҲАЛАРИ ҚИЗҒИН МУҲОКАМАЛАРГА САБАБ БЎЛДИ

инвесторлар учун қулай ҳуқуқий муҳит яратиш, хизмат асарларига бўлган мулкий ҳуқуқларнинг 10 йил ўтгач автоматик равишда муаллифга ўтишига оид қондани бекор қилиш, бу масалани томонларнинг келишуви асосида белгилаш таклиф этилмоқда.

Қонун лойиҳасида, энг аввало, хизмат асарларига нисбатан мулкий ҳуқуқларни тартибга солувчи нормаларни такомиллаштириш кўзда тутилган. Шу билан бирга, интеллектуал мулк объектлари бўйича давлат экспертизаси натижалари юзасидан қабул

қилинган қарорлардан норози бўлган шахсларга Апелляция кенгашига мурожаат этиш билан бир қаторда, мазкур қарорлар устидан бевосита судга шикоят қилиш имкониятини бериш таклиф этилмоқда.

Депутатлар фикрича, хизмат асарларига бўлган мулкий ҳуқуқларни белгилашда томонларнинг келишуви устуворлигини таъминлаш билан бир қаторда, ходимнинг меҳнати натижасида яратилган интеллектуал маҳсулотга нисбатан унинг ҳуқуқ ва манфаатлари кафолатланиши масаласи ҳам эътибордан четда

қолмаслиги зарур. Чунки ходим томонидан яратилган ҳар қандай интеллектуал маҳсулот, аввало, унинг меҳнати, билими ва тажрибасининг натижасидир.

Жараёнда фракция аъзолари бир қатор саволлар билан ташаббускорларга юзланди.

Жумладан, депутат Зокиржон Зоҳидов интеллектуал мулк эгалари томонидан патент олиш учун қилинган мурожаатларнинг рад этилиш сабабларини апелляция шикояти кўриб чиқилгунига қадар очиқлашга нималар тўқсинлик қилиши, шу билан бирга, экспертларнинг қайси мезонлар асосида жалб

этилишига қизиқди.

Фракция аъзоси Анвархон Темиров интеллектуал мулк эгалари патент бўйича давлат божини тўламаслик сабаблари таҳлилига эътибор берган бўлса, фракциянинг яна бир аъзоси Фирдавс Шарипов нега қонун лойиҳаси билан патентларни ўз кучида сақлаш учун белгиланган божларни беш йиллик давр учун олдиндан тўлаш имконияти яратилаётганига изох сўради.

Ташаббускорлар саволларга изох ва тушунтиришларини берди. Қизғин муҳокамалардан сўнг қонун лойиҳаси концептуал жиҳатдан қўллаб-қувватланди.

Шунингдек, депутатлар Ўзбекистон Республикаси инвестициялар, саноат ва савдо вазирига чет эл инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш жараёнларини мониторинг қилиш, инвестициявий самарадорликни баҳолаш ва инвесторлар билан ишлаш механизмларини такомиллаштириш бўйича олиб борилаётган ишлар тўғрисида парламент сўровини юборишни маъқуллашди.

Яқунда кун тартибидаги масалалар бўйича Халқ демократик партияси электорати манфаатлари ҳамда партия дастурий ғояларидан келиб чиқиб тегишли қарорлар қабул қилинди.

Лазиза ШЕРОВА,
“Ўзбекистон овози”
мухбири.

АКС-САДО

ТАБИЙ ВА АНИҚ ФАНЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИБ ЎҚИТИШНИНГ СТРАТЕГИК ЗАРУРАТИ

Одилжон ИМИНОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Фан, таълим, маданият, спорт ва ёшлар масалалари қўмитаси раиси ўринбосари,
ЎзХДП фракцияси аъзоси.

Замонавий дунёда иқтисодий қудрат ва давлатларнинг халқаро майдондаги рақобатбардошлиги нафақат табиий бойликлар ёки жисмоний меҳнат ресурслари, балки биринчи навбатда интеллектуал капитал ҳамда юқори технологияларга асосланмоқда. Дунё иқтисодиёти тўртинчи саноат инқилоби даврига қадам қўйган бир пайтда, сунъий интеллект, робототехника, биотехнологиялар, янги материаллар муҳандислиги ва яшил энергетика жамият ҳаётининг барча соҳаларини трансформация қилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан илгари сурилган “Иқтисодиётнинг технологик ривожини учун математика, физика, кимё ва биологияни чуқур ўқитишга алоҳида эътибор қаратилади. Ўқувчилар сони 25 нафардан ошган синфларда ушбу фанлар икки гуруҳга бўлиб ўқитилади”, деган ташаббус мамлакат таълим тизими ва миллий иқтисодиёт мувофиқлигини янги босқичга олиб чиқишга қаратилган катта қадамдир. Мазкур ислохотнинг туб моҳияти, унинг бугунги кундаги зарурати, синфларни гуруҳларга бўлиб ўқитишнинг педагогик-иқтисодий самарадорлиги ҳамда келажақда қўллаб-қувватланган стратегик натижалари жуда кенгдир.

Математика, физика, кимё ва биология фанлари халқаро миқёсда STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) таълим тизимининг асосини ташкил этади. Ушбу фанларни чуқурлаштириб ўқитиш замирида бир нечта муҳим концептуал мақсадлар ётади:

- интеллектуал салоҳиятни иқтисодий драйверга айлантириш, яъни хомашёга йўналтирилган иқтисодиётдан билимлар иқтисодиётига (Knowledge Economy) ўтиш. Бу жараёнда математик моделлар,

физик қонуниятлар ва кимёвий-биологик жараёнларни мукамал биладиган кадрлар синфи яратилади;

- ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш ва илмий сиғимини ошириш: фақат тайёр технологияларни импорт қилиш эмас, балки мамлакат ичида янги ишланмалар, патентлар ва инновацияларни яратишга қодир бўлган олимлар ва муҳандислар авлодини тарбиялаш;

- иқтисодиётнинг устувор тармоқларини кадрлар билан таъминлаш: рақамли иқтисодиёт, IT-сектор, замонавий тиббиёт ва фармацевтика, кимё саноати ва қишлоқ хўжалигини тубдан модернизация қилиш учун пойдевор қўйиш.

Ушбу ташаббус шунчаки мактаб дастурини мурраккаблаштириш эмас, балки миллий таълим мазмунини иқтисодиётнинг реал талабларига мослаштириш тизимидир.

Нима учун айнан ҳозир бу фанларга катта эътибор берилмоқда? Бу саволга жавоб топиш учун таълим ва иқтисодиёт чорраҳасидаги бир нечта омилларни кўриб чиқиш лозим.

Аввало, меҳнат бозорида иқтисодчилар, ҳуқуқшунослар ва гуманитар соҳа вакиллари қўпчилиги қўзғатилгани ҳолда, юқори малакали муҳандислар, биотехнологлар, дата-аналитиклар ва кимёгар-технологлар етишмовчилиги сезилмоқда. Иқтисодиётнинг технологик ривожини тезлашгани сари бу масофа янада катталашмоқда. Шунингдек, бугунги кунда оддий ускуналар ўрнини дастурлаштирилган ва автоматлаштирилган тизимлар эгалламоқда. Уларни бошқариш, таъмирлаш ва такомиллаштириш учун ишчида фақат механик ҳаракат эмас, балки чуқур алгоритмик фикрлаш ва физик жараёнларни тушуниш талаб этилади.

Айтиш жоизки, узоқ йиллар давомида мактаб таълимида умумий кўрсаткичларга эътибор берилди. Аммо технологик юксалиш учун «ўртача» билим етарли эмас. Бизга халқаро олимпиадаларда, PISA, TIMSS каби халқаро баҳолаш дастурларида юқори натижа кўрсата оладиган ва дунё билан рақобатлашадиган ёшлар керак.

Ўқувчилар сони 25 нафардан ошган синфларда ушбу фанларни икки гуруҳга бўлиб ўқитиш халқаро таълим тажрибаси ва педагогик фанлар ютуқларига тўла мос келади. 30-35 нафар ўқувчи ўтирган синфда 45 дақиқалик дарс давомида ўқитувчи ҳар бир болага атғи 1-1,5 дақиқа вақт ажрата олади. Математика ёки физика каби мурракб фанларда эса мавзунини тушунмай қолган ўқувчи кейинги дарсларда бутунлай орқада қолиб кетади. Синфнинг икки гуруҳга (масалан, 13-15 нафардан) бўлиниши ўқитувчига ҳар бир ўқувчининг ўзлаштириш даражасини назорат қилиш, унинг хатолари устида ишлаш имконини беради.

Қолаверса, физика, кимё ва биология фанларини қуруқ назария билан ўрганиб бўлмайди. Бу фанлар тажриба, микроскоп билан ишлаш, кимёвий реакцияларни

қўзғатиш ва масалалар ечишни талаб қилади. Кичик гуруҳларда ҳар бир ўқувчи лаборатория ускуналари билан бевосита ишлаш, хавфсизлик қоидаларига риоя қилган ҳолда мустақил тажрибалар ўтказиш имконига эга бўлади. Бу «кўриш орқали ўрганиш»дан «амалда бажариш орқали ўрганиш» босқичига ўтиш демакдир.

Кичик гуруҳларда ўқувчилардаги тортинчоқлик, хато қилишдан қўрқиш ҳисси камаяди. Дарсда пассив қўзғатувчи бўлиб ўтириш имконияти йўқолади, чунки оз сонли ўқувчилар ичида ҳамма диққат марказида бўлади. Бу эса болаларда танқидий фикрлаш ва ўз фикрини ҳимоя қилиш кўникмасини шакллантиради.

Тўртта асосий фаннинг ҳар бири миллий иқтисодиётнинг муайян соҳаларини оқсалтириш учун стратегик аҳамиятга эга:

- математика барча фанларнинг “подшоҳи” ва рақамли дунёнинг тилидир. Чуқурлаштирилган математика – сунъий интеллект, криптография, дастурлаш ва молиявий инжиниринг ривожининг асосидир. Математикасиз кучли IT секторини ёки мукамал иқтисодий моделларни қўриб бўлмайди;

- физика муҳандислик, қурилиш, энергетика (шу жумладан, атом ва кўёш энергетикаси), машинасозлик ва электроника пойдеворидир. Физикани чуқур билиш мамлакатда муқобил энергия манбаларини жорий этиш ва космик технологияларга бўлган юқори технологияли соҳаларни ривожлантириш имконини беради;

- кимё фармацевтика, нефть-газ, металлургия, қурилиш материаллари ва озиқ-овқат саноатининг юрагидир. Ўзбекистон хомашё (газ, пахта, металллар) экспорт қилувчи мамлакатдан тайёр, юқори қўшилган қийматга эга бўлган кимёвий маҳсулотлар ва дори-дармонлар ишлаб чиқарувчи давлатга айланиши учун кимёгар олимлар сув ва ҳавода зарур;

- биология замонавий тиббиёт ва селекцион қишлоқ хўжалигини, шунингдек, биотехнологияларнинг пойдеворидир. Иқлим ўзгариши ва сув танқислиги шароитида қўроқчиликка ва касалликларга чидамли ўсимлик навларини яратиш, ген муҳандислиги ҳамда соғлиқни сақлаш тизимини тиббий-биологик жиҳатдан янги босқичга кўтариш биология фанининг ривожига боғлиқ.

Ушбу тизимни муваффақиятли жорий этиш фақатгина синфлардаги ўқувчиларни бўлиш билан чекланмайди. У кенг қамровли ташкилий ва молиявий чора-тадбирларни талаб этади. Табиийки, синфлар икки гуруҳга бўлинганда, дарс соатлари ва ўқитувчиларга бўлган талаб икки баробарга ортади. Бу эса тизимга янги, малакали педагогларни жалб қилишни, уларнинг иш ҳақи ва ижтимоий мавқеини сезиларли даражада оширишни тақозо этади. Президент сиёсати доирасида ушбу фан ўқитувчилари учун махсус устамалар

ва рағбатлантириш тизимлари жорий этилмоқда.

Шунингдек, икки гуруҳга бўлинган синфлар учун қўшимча хоналар ва энг муҳими – замонавий ЛЕГО-лабораториялар, кимёвий ва биологик реактивлар, рақамли микроскоплар ва компьютер техникалари билан жиҳозланган хоналар керак бўлади. Инфратузилма дастурлари айнан мана шу эҳтиёжларни қоплашга йўналтирилган. Таълим мазмунини халқаро Кембриж ёки Сингапур таълим моделлари асосида янгиланиб, ўқувчиларга назарий формулаларни ёдлатиш эмас, балки уларни ҳаётда ва амалиётда қўллаш (Contextual Learning) ўргатилмоқда.

Ушбу тизимли ислохотларнинг натижаси қисқа муддатли (3-5 йил) ва узоқ муддатли (10-20 йил) истиқболда мамлакат ҳаётида туб бурилиш ясади. Яъни, мактаб битирувчиларининг олий таълим муассасаларига, айниқса, техник ва тиббий йўналишларга кириш кўрсаткичлари ва билим даражаси кескин ошади, халқаро олимпиадаларда Ўзбекистон терма жамоасининг нуфузи ва медаллар сони кўпаяди, таълимда сифатсиз ёдлаш тизими барҳам топиб, ёшларда лойиҳавий фикрлаш (Project-based learning) ва муаммоларни ҳал қилиш (Problem-solving) кўникмалари шаклланади.

Математика, кимё ва физикани мукамал билган ёшлар юртимизда глобал бозорга чиқа оладиган дастурий маҳсулотлар, стартаплар ва технологик ечимлар яратади, маҳаллий кимё ва фармацевтика саноати хориждан субстанциялар импорт қилишни камайтириб, ўз илмий ишланмаларига асосланган дори воситалари ва кимёвий маҳсулотларни ишлаб чиқаришни йўлга қўяди. Натижада, глобал компаниялар (масалан, техногигантлар ва йирик саноат корпорациялари) мамлакатга инвестиция критаётганда биринчи навбатда арзон ишчи кучига эмас, балки юқори малакали техник кадрлар борлигига қарайди. Чуқурлаштирилган STEM таълими Ўзбекистонни минтакавий технологик хабга айлантиради.

Мамлакат ўз олимлари ва муҳандислари тўғрисида озиқ-овқат хавфсизлиги (биология ва қишлоқ хўжалиги орқали), энергетик барқарорлик (физика орқали) ва рақамли суверенитетни (математика ва IT орқали) тўлиқ таъминлайди.

Бугун мактаб партасида кичик гуруҳларда, замонавий лабораторияда кимёвий тажриба ўтказаятган, мураккаб математик теоремани ечаётган ўқувчи эртага мамлакатнинг йирик заводларини бошқарадиган муҳандис, оғир хасталикларга даво топадиган биотехнолог ёки сунъий интеллект соҳасида дунёни лол қолдирадиган дастурчи бўлиб етишади. Инсон капиталига тикилган бундай сармоя, шубҳасиз, яқин келажақда Ўзбекистонни дунёнинг технологик ривожланган ва иқтисодий жиҳатдан қудратли давлатлари қаторига олиб чиқишга хизмат қилади.

ТАДБИР

Хаётда шундай инсонлар борки,
— улар билан йўлларинг ажралса
ҳам, берган сабоғи сен билан
қолади. Ўқитувчи ана шундай зот!
У ҳаётимизга маълум муддатга
кириб келади, аммо ўша вақт ичида
қалбимиз ва борлиғимизда бир
умрлик из қолдиради.

Умр йўлимизда унинг хизмати бекиёс.
У бизга сабоқ беради, ҳар бир дарси
билан келажагимизга пойдевор қўяди.
Унинг берган билими, айтган насихати ва
билдирган ишончи йиллар ўтгани сайин ўз
қийматини кўрсатаверади.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси
томонидан Ўқитувчи ва мураббийлар кўни
муносабати билан Муқимий номидаги Ўзбек
давлат мусиқали театрида ўтказилган
тантанали байрам тадбирида 400 нафарга
яқин ана шундай соҳа фидойиларига
ҳурмат-эҳтиром кўрсатилди.

Байрам тадбирини Ўзбекистон Халқ
демократик партияси Марказий Кенгаши
раиси, Олий Мажлис Қонунчилик
палатасидаги фракцияси раҳбари Улуғбек
Иноятов очиб бераркан, ёш авлодга
таълим-тарбия беришдек масъулиятли
вазифани зиммасига олиб, меҳнат қилиш
ҳақиқий фидойилик намунаси эканини
қайд этди. Кейинги йилларда ўқитувчи
мақоми юксалганини таъкидлаб, устоз ва
мураббийларни шарафли касб байрами
билан самимий табриклади.

Таълим тизими ходимларининг ижтимоий
ҳимояси янада ошаётгани, ўқитувчи ва
педагогларнинг қадрли кўтарилаётгани,
ёш авлодининг билим олиш ва касб-
ҳунар ўрганишда тенг имкониятларга эга
бўлаётгани Халқ демократик партиясининг
асосий дастурий мақсадларига хизмат
қилади, деди партия етакчиси.

Кейинги йилларда таълим ва илм-фан
соҳасига йўналтирилаётган маблағлар
ҳажми 6 карра ошгани ҳам бу йўналишда
давлат сиёсати такомиллашаётганининг
яққол ифодасидир.

Бир неча йил аввал 5 минг 200 та
бўлган мактабгача таълим ташкилотлари
сони бугун 39 мингтага етди. Болаларни
мактабгача таълим билан қамраб олиш

УСТОЗЛАРГА ЮКСАК ЭҲТИРОМ

даражаси 27 фоиз атрофидан 78 фоизга
ошди.

Шунингдек, 500 га яқин янги мактаб
барпо этилиб, қарийб 1 миллионта қўшимча
ўқувчи ўрни яратилди.

Бир қатор қувончли янгиликлар, юксак
ҳурмат-эътибор шарофати билан бу йилги
байрам ҳар қачонгидан шукӯхли, кўтаринки
кайфиятда ўтаётгани, бир пайтлар
четроққа чиқиб қолган соҳа фидойилари
бугун муносиб эҳтиром кўраётгани ҳақида
фикрлар билдирилди.

**Ирина ТОКАРЕВА,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатасидаги ЎзХДП фракцияси
аъзоси:**

- Президентимиз устоз ва
мураббийлар билан учрашувда таълим
соҳасида амалга оширилаётган

ислохотлар, ўқувчиларнинг замонавий
билим ва касбларни эгаллаши, энг
муҳими, ўқитувчи меҳнатини муносиб
қадрлаш масалаларига алоҳида
тўхталиб ўтди.

Юртбошимиз таълим соҳасини янада
ривожлантириш, ўқувчиларни замонавий
билим ва касбларга йўналтириш, энг
муҳими, педагог меҳнатини муносиб
рағбатлантиришга қаратилган
фикрларни билдирди.

Таъкидланганидек, халқаро ва
миллий сертификатга эга ўқитувчилар
сони беш йилда 29 мингдан 143
мингга ошди, мактабларда ўқитувчи
етишмаслиги уч баробар камайди.
Бугун 40 минг муаллим 1 минг
доллардан, яна 1,5 минг нафари 2
минг доллардан юқори маош олмоқда.
«Йил ўқитувчиси» танлови боғча
тарбиячилари ва техникум усталарини

ҳам қамраб олиши таклиф этилди.
Бу рақамлар ортида эса оддий бир
ҳақиқат бор — устоз меҳнатига бўлган
эътибор ва ишонч ортиб бормоқда.
Ўқитувчи ўз меҳнати қадрланаётганини
ҳис қилса, у ҳам касбига янада
масъулият ва меҳр билан ёндашади.
Билимини мунтазам оширади, янги
методларни ўрганади ва ҳар бир
ўқувчисининг келажагига бефарқ
бўлмайди.

Зеро, ўқитувчига берилган эътибор
— бир инсонга эмас, у орқали юзлаб,
минглаб ўқувчиларнинг келажагига
берилган эътибордир. Бугун ўз устида
ишлаётган, замонавий билимга эга
ва муносиб рағбат олаётган устоз
эртага жамиятга билимли, мустақил
фикрлайдиган ва ўз ўрнини топа
оладиган авлодни тарбиялайди.

Шу маънода, устознинг меҳнатини
қадрлаш, уни қўллаб-қувватлаш ва
жамиятдаги нуфузини ошириш — таълим
тараққиётининг энг муҳим шартларидан
биридир.

Тадбирда сўзга чиққан устоз ва
мураббийлар уларнинг давлат олий
таълим ташкилотларида таҳсил
олаётган фарзандлари учун контракт
суммасининг 30 фоизи чеғирма
қилингани катта энгиллик берганини
таъкидлашди. Шунингдек, қатор
давлат хизматларидан фойдаланишда
имтиёз берилгани ҳам педагогларга
кўрсатилаётган эътиборнинг ифодаси
экани айtilди.

Байрам тадбирида сўзга чиққанлар
мамлакатимиздаги барча ўқитувчи ва
мураббийларни касб байрами билан
қутлаб, эзгу тилакларини изҳор қилди.

Тадбир якунида Ўзбек давлат
мусиқали театри ижодкорлари
сахналаштирган “Усмон Носир”
спектакли намоиш этилди.

Ўз мухбиримиз.

СИЁСИЙ ПУЛЬС

БИР ТИЗИМ – БИР МАҚСАД

**Яқунланган ҳафта
мамлакатимизда наинки
Ўқитувчи ва мураббийлар
кўни анъаналар кўра юқори
даражада нишонлангани,
балки айнан таълим тизимида
янги босқич — туб ўзгаришлар
даврига қадам қўйилгани билан
ҳам алоҳида аҳамият касб
этади, десак янглишмаймиз.
Бинобарин, умумхалқ байрами
арафасида Президент Шавкат
Мирзиёевнинг ўқитувчи-
педагоглар билан учрашуви
ҳамда соҳа вакилларига
йўллаган табрикда таълимдаги
залворли ютуқлар қаторида
олдинда турган долзарб
вазифаларга ҳам кенг
урғу берилди. Таҳлил ва
ташаббуслар замирида эса
асосий ғоя – инсоннинг
илк тарбияси, мактабдаги
билими, касбий тайёргарлиги,
олийгоҳдаги тахсил ва илмий
салоҳиятини яхлитлаштирувчи
натижадор тизимни яратиш
зарурати яна бир бор намоён
бўлди. Шу маънода Мактабгача
ва мактаб таълими вазирлиги
ҳамда Олий таълим, фан ва
инновациялар вазирлиги ягона
вазирликка бирлашишини
ана шу ёндашувнинг амалий
инъикоси сифатида қараш
мумкин.**

Давлат раҳбари байрам табригида
“Миллий юксалишнинг таянч асоси
– мактаб, техникум ва олийгоҳлар”
эканини таъкидлаб, бу жараёнда
устоз ва мураббийлар ҳал қилувчи
куч экани яна бир бор тилга олинди.
Бу эътироф таълим сиёсатидаги энг
муҳим жиҳатни кўрсатади: мамлакат
тараққиёти учун маорифнинг
алоҳида бўйинларидаги натижа
етарли эмас, улар ўртасида узвийлик
бўлиши керак. Боғчада шаклланган
дастлабки кўникма мактабдаги
таълимга, мактабдаги билим касбий
ва олий таълимга, олий таълим эса
иқтисодиёт ва илм-фан эҳтиёжларига
узвий уланмаса, тизимдаги ҳар бир
бўғин қанчалик яхши ишламасин,
пировардида қутилган самара,
қутилган умидлар саробга айланиши
эҳтимолдан холи эмас.

Тўғри, сўнгги йилларда
юртимиз бўйлаб таълим
инфратузилмасини янгилаш
борасида салмоқли ишлар
амалга оширилди. 1 миллион
800 минг ўринли боғчалар, 1,5
миллион ўринли мактаблар барпо
этилди, 10 мингдан зиёд таълим

муассасаси замонавий кўринишга
келтирилди. Олий таълим
муассасалари сони 77 тадан
205 тага етди, бу муассасаларга
қамров эса 45 фоизга қикди.
Бугун республикамизда 40
минг ўқитувчи минг доллардан,
1,5 минг нафар педагог эса
2 минг доллардан зиёд маош
олмоқда. Ўқувчиларнинг халқаро
олимпиадалардаги 228 та
медали, хорижий тил ва фан
сертификатларига эга бўлган
100 минг нафар ёш, PISA
баҳолашида табиий
фанлар бўйича 32
поғона юқорилаш
каби натижалар ҳам
ислохотларнинг
муайян
самарасини
кўрсатмоқда.

Бироқ
шиддатли
давр таълим
ислохотларида
жиддий
ўзгаришларни
тақозо
этаётганидан
кўз юмиб
бўлмайди.
Усиб келаётган
авлодининг
таълим-тарбиясида
мазмундорлик ва
сифат ҳаммасидан
муҳим бўлиб қолмоқда.
Бу эса бошқарувнинг ўзига
ҳам янги талабни қўймоқда.
Демак, Мактабгача ва
мактаб таълими вазирлиги
ҳамда Олий таълим, фан ва
инновациялар вазирлигининг
бирлашувини шунчаки
ташқилий ўзгариш сифатида
баҳолаш тўғри бўлмайди.
Унинг негизида таълимнинг
узлуқсизлиги ва ягона натижа
учун масъулиятни кучайтириш
мақсади мужассам. Чунки
бугун мактаб битирувчисидан
фақат аттестатни қўлга олиш
эмас, балки катта ҳаётга касб
ва хорижий тилни эгаллаган
ҳолда кириш талаб этилмоқда.
Бу вазифани мактабнинг ўзи
алоҳида ҳал қила олмайди: у
касбий таълим, техникумлар,
олийгоҳлар ва иш берувчилар
билан бир тизимда ҳаракат
қилиши керак.

Янги вазирликка юкланиши
қутилаётган вазифалар бу
ёндашувни очик кўрсатади.

Ягона тизим барча боғча, мактаб,
профессионал ва олий таълим
муассасалари фаолиятини ташкил
этиш, уларнинг операцион
жараёнларига масъул бўлиш,
таълим фаолиятига қўйиладиган
талабларни белгилаш,
аккредитация ва лицензиялаш
масалаларини қамраб олиши

н а з а р д а тутилмоқда.
Шу билан бирга, Таълим сифатини
таъминлаш миллий агентлиги
ўқув дастурлари, қўлланмалар ва
методик материалларни ишлаб
чиқиш, уларни амалиётга жорий
этиш, натижаларини кузатиш
ва аниқланган камчиликлар
асосида такомиллаштиришга
ихтисослашган ўзига хос
“лаборатория” вазифасини
бажариши белгиланмоқда.
Мазкур вазифалар “ўзбек
мактаби битирувчисининг
портрети”га таяниши кераклиги
эса таълимнинг якуний натижаси
аниқ мезонлар асосида
баҳолашнинг аниқлаштириш
Соддароқ айтганда, “болани
мактабга тайёрлаш”, “мактаб
битирувчисини олийгоҳга
киритиш” ёки “талабани
дипломи мутахассис қилиш”
каби алоҳида мақсадлар умумий

натижадорлик босқичига
киради. Яъни энди таълимдаги
сифат ва кўрсаткичлар фақат
қанча боғча қурилди, нечта
мактаб таъмирланди ёки нечта
олийгоҳ очилди, деган саволлар
билан чекланмайди. Аксинча,
яхлит тизим инсонни ҳаётга,
касбга, меҳнат бозорига, илмий
ва технологик рақобатга қай
даражада тайёрлапти, деган
мезон устуворлик касб этади.

Президентнинг ўқитувчилар
билан мулоқотида илгари
сурилган ташаббуслар
ҳам айнан шу мантиққа
қурилган. Мактабларда
математика, физика,
кимё ва биологияни
чуқур ўргатиш,
ўқувчилар сони 25
нафардан ошган
синфларда бу
фанларни икки
гуруҳга бўлиб
ўқитиш, миллий
сертификатга
эга педагогларга
устама белгилаш,
минг нафар
ўқитувчини
хорижда
стажировкага
юбориш, олимпиада
ғолибларини
тайёрлаган устозларни
рағбатлантириш
каби чоралар мактаб
таълимининг сифатини
оширишга қаратилган. “Сифат
индекси”нинг жорий этилиши
ва педагогларнинг малакасини
оширишда мажбурий курслар
ўрнига касбий ривожланиш
ваучерларига ўтиш эса илғор
педагогик технологияларни
амалиётга кенг йўналтиришга
хизмат қилади.

Олий таълимда белгиланган
вазифалар эса бу занжирнинг
иккинчи томонини тўлдиради.
Президент университетлардаги
дарсликлар мазмуни ва
мутахассислар тайёрлаш сифати
бугунги талабларга тўлиқ
жавоб бермаётганини очик
танқид қилди. Ректорларнинг
таълим сифати ва натижаси
учун масъулиятини ошириш,
қузатув кенгашларига хусусий
сектор ва хорижий олийгоҳлар
вакилларини кенг жалб этиш,
ўқув дастурларини меҳнат
бозори талаблари асосида қайта
кўриб чиқиш, илмий тадқиқот ва

битирув ишларини иқтисодиёт
тармоқларининг амалий
масалаларига йўналтириш
вазифалари қўйилди.

Демак, мактабда ўқувчига
берилаётган математика, табиий
фанлар, хорижий тил ва касбий
кўникмалар кейинчалик олий
таълимда талаб қилинадиган
билимлар билан уйғунлашиши
лозим. Олийгоҳдаги таълим эса
меҳнат бозори, ишлаб чиқариш
ва илм-фан эҳтиёжларидан
узрилиб қолмаслиги керак.
Шу нуқтага назардан, икки
вазирликни бирлаштиришнинг
энг катта эҳтимолий самараси —
таълим босқичлари ўртасидаги
“узилишлар”ни камайитириш,
умумий мақсад ва ягона натижа
мезонларини шакллантиришдир.

Айниқса, олий таълимда
“корхона – олийгоҳ – мақсадли
кадр” тамойили асосида дуал
таълимни ривожлантириш
вазифаси бу масаланинг
иқтисодий аҳамиятини янада
кучайтиради. Корхоналар
ўз эҳтиёжига мос кадрларга
буюртма беради, талабани
ўқш билан бирга ишлашга
жалб қилади, давлат эса
муайян меҳанизмлар орқали бу
жараённи қўллаб-қувватлайди.

Янги тузилмада
вазифаларнинг аниқ
тақсимланиши, ортиқча
бюрократик жараёнларни
қисқартириш, мактаб ва
олийгоҳларнинг ташаббусини
чеклаб қўймаслик, аксинча,
уларнинг масъулияти ва
мустақиллигини кучайтириш
масаласи кун тартибига
қўйилгани эътиборга молик,
албатта.

Умуман олганда, боғчадаги
тарбиячи, мактабдаги ўқитувчи,
техникум устаси, олийгоҳ
профессори ва корхонадаги
мутахассис бир-биридан
ажралган тизим вакиллари эмас,
балки ягона таълим — кадрлар
занжирининг иштирокчиларига
айланади.

Бизнингча ҳам шу: таълимда
ислохотларнинг янги босқичи
миқдордан сифатга, алоҳида
бўйинлардан ягона тизимга,
жараёндан натижага қараб
бориши керак! Бу эса миллий
юксалишнинг устувор стратегик
вазифаларидан саналади.

Ф. ИБРОҲИМОВА.

ДЕПУТАТЛАР ҲУДУДЛАРДА

ИШОНЧ ВА МУЛОҚОТ УЙҒУНЛИГИ

► (Давоми. Боши 1-бетда)

ДАШТОВОДДА
ИЖТИМОЙ СОҲА ОБЪЕКТЛАРИ
ЎРГАНИЛДИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты, Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси аъзоси Муқаддас Ҳазратиева Жиззах вилояти Зомин тумани Даштобод шаҳарчасидаги 11-сонли мактабгача таълим ташкилотининг моддий-техника базаси ва тарбияланувчилар учун яратилган шарт-шароитлар, шунингдек, мазкур ҳудудда жойлашган спорт мажмуасига штат бирликлари ажратилиши бўйича муносабатни жойига чиққан ҳолда ўрганди.

Ўрганишлар давомида мактабгача таълим ташкилоти биносининг мавжуд ҳолатини яхшилаш, моддий-техник базани мустаҳкамлаш ва тарбияланувчилар учун янада қулайлик яратиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Маълум бўлишича, шаҳарчада 2024 йилда ихтисослаштирилган таэквондо WT маркази сифатида ташкил этилган спорт мажмуасида болалар учун барча имкониятлар мавжуд бўлса-да, уни тўлиқ қувватда ишлатиш учун зарур штат бирликлари етишмаган. Бу эса ўз навбатида машғулотларни сифатли ташкил этиш ва мажмуа имкониятларидан тўлиқ фойдаланишга тўсқинлик қилаётган эди.

Мазкур масала депутатимиз томонидан назоратга олиниб, тегишли ташкилотлар билан ҳамкорликда муҳокама қилинди. Натижада спорт мажмуасининг тўлақонли фаолиятини таъминлаш учун 7 та штат бирлиги ажратилишига эришилди.

Ҳар бир мурожаат ортида сайловчини ўйлантираётган муаммо ва натижадан умидворлик бор, - дейди Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзХДП фракцияси аъзоси Муқаддас Ҳазратиева. - Шунинг учун депутат сифатида мурожаатни эшитишнинг ўзи етарли эмас, унинг ечимигача бориш керак. Бу масалада тегишли ташкилотлар билан биргаликда иш олиб бордик. 7 та штат бирлигининг ажратилиши спорт мажмуасининг тўлиқ ишлаши учун муҳим қадам бўлди. Энг қувонарлиси, бу қарордан 200 нафардан ортиқ бола манфаат кўради. Болаларнинг спорт билан шугулланиши, ўз истеъдодини ривожлантириши учун қандай имконият бўлмасин, ундан самарали фойдаланишимиз керак.

НАВБАТДАГИ МАНЗИЛ –
КЎҚДАЛА

Ҳудуддаги ҳақиқий ҳолатни билиш учун мутасаддилардан олинган рақамлар ва ҳисоботнинг ўзи етарли эмас. Бунинг учун одамлар билан учрашиш, уларнинг дардини эшитиш, муаммони жойига бориб кўриш керак. Чунки халқни ўйлантираётган масалаларнинг асл моҳияти жойида аниқ ва яққол кўринади.

Шу мақсадда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты, Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси аъзоси Шарофиддин Назаров Қашқадарё вилояти Кўқдала туманида бўлди. Депутат бу ердаги туғуруқ мажмуаси ва 1-сонли техникумда сайловчилар билан учрашувлар ўтказди. Туман IT-парк марказида эса ёшлар билан очик мулоқот қилиб, уларнинг фикр ва тақлифларини тинглади.

Учрашувларда партия фракцияси ва Олий Мажлис Қонунчилик палатаси томонидан кўриб чиқилган ҳамда қабул қилинган қонунларнинг мазмун-моҳияти ҳақида атрофлича тушунтиришлар берилди. Шунингдек, коррупциявий омилларни бартараф этиш, қонун устуворлигини таъминлаш ва жамиятда жазо муқаррарлиги тамойилини кучайтириш масалалари юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Депутатнинг ҳудудга ташрифи фақат учрашувлар билан чекланиб қолмади. 1-сонли техникумда янги ўқув устахонасининг қурилиш жараёни ҳам жойига чиққан ҳолда ўрганилди. Масъуллар билан объектнинг белгиланган лойиҳа асосида, сифатли ва ўз вақтида фойдаланишга топширилиши юзасидан фикр алмашилди.

Депутат таъкидлаганидек,

ажратилаётган маблагнинг ҳар бир сўми, қурилаётган ҳар бир объект охир-оқибат инсонга хизмат қилиши керак. Шу нуқтаи назардан, бундай объектлар устидан жамоатчилик ва депутатлик назоратини кучайтириш натижанинг сифатли ва самарали бўлишини таъминлайдиган муҳим омилдир.

Аниқланган камчилик ва муаммоларни бартараф этиш, объектдаги қурилиш ишларини белгиланган муддатда ва сифатли яқунлаш бўйича масъулларга аниқ вазифалар белгилаб берилди. Энг муҳими, ишлар фақат қоғозда эмас, амалда натижа бериши, яратилган шароитлар сайловчилар ва ёшлар манфаатига хизмат қилиши учун мазкур йўналишдаги ишлар депутатлик назорати остида изчил давом эттирилиши таъкидланди.

ОЛТИАРИҚДА БАНДЛИК
ВА ИНКЛЮЗИВ ТАЪЛИМ
МАСАЛАЛАРИ ТАҲЛИЛ ҚИЛИНДИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты Шокиржон Аҳмедов маҳаллий Кенгаш депутатлари билан биргаликда Фарғона вилоятининг Олтиариқ туманида бўлиб, барқарор иш ўринларини яратиш ва аҳоли даромадларини ошириш бўйича ташкил этилган штаб фаолиятини ўрганди.

Ўрганиш жараёнида “Ижтимоий реестр”га қиритилган оилалар ва ишсиз фуқаролар билан манзилли ишлаш, уларни даромадли меҳнатга жалб этиш ҳамда оилаларни камбағалликдан чиқариш бўйича индивидуал режалар ижроси муҳокама қилинди.

Хусусан, таббиркорликни ривожлантириш, янги иш ўринларини яратиш, ажратилаётган кредит, субсидия ва бошқа молиявий кўмаклар ҳисобида қанча фуқаро доимий даромад

манбаига эга бўлаётгани, яратилган иш ўринларининг барқарорлиги ва амалга оширилаётган лойиҳаларнинг амалий самараси таҳлил қилинди. Чунки берилган кредит ёки ажратилган маблагнинг ўзи натижа эмас. Асосий натижа — инсоннинг доимий даромадга эга бўлиши, оиланинг иқтисодий аҳволи яхшиланиши ва одам ўз меҳнати билан муносиб ҳаёт кечириш имкониятидир.

Туман маҳаллалари кесимида “маҳалла еттилиги” томонидан эҳтиёжманд оилалар билан ишлаш, меҳнат миграциясидаги фуқаролар оилаларининг ҳолати, ишсиз аҳолини даромадли меҳнатга жалб этиш ҳамда микро лойиҳаларни ўз вақтида ишга тушириш масалаларига ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Бу борада ҳар бир оиланинг ҳолатидан келиб чиқиб ёндашиш, мавжуд имкониятларни ишга солиш ва бошланган ишларни якунига етказиш муҳимлиги таъкидланди.

Шунингдек, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты томонидан тумандаги 1-сонли умумтаълим мактабида инклюзив таълимни ривожлантириш учун яратилган шароитлар ҳам ўрганилди. Алоҳида таълим эҳтиёжларига эга болаларнинг сифатли билим олиши, мактаб биносида эркин ҳаракатланиши ва зарур шароитлардан фойдаланиши масалалари диққат марказида бўлди.

Мактабда пандус йўлакларни барпо этилгани, алоҳида синф хонаси ва гигиена хонаси ташкил этилгани, шунингдек, инклюзив таълим учун зарур махсус жиҳозлар билан таъминлангани қайд этилди.

- Бундай шароитларнинг аҳамиятини фақат қурилган объект ёки ўрнатилган жиҳоз билан ўлчаб бўлмайди. Гап, аввало, алоҳида таълим эҳтиёжларига эга бўлган

боланинг мактабга бемалол келиши, тенгдошлари билан бирга таълим олиши, ўзини жамиятдан четда эмас, балки унинг тўлақонли бир қисми сифатида ҳис қилиши ҳақида кетмоқда. Бу эса боланинг нафақат бугунги таълими, балки унинг эртанги ҳаёти учун ҳам муҳим аҳамиятга эга.

Инклюзив таълимда асосий эътибор боланинг қобилиятини ривожлантириш ва имкониятларини кенгайтиришга қаратилиши керак. Мактабда яратилган ҳар бир қулайлик, ҳар бир махсус жиҳоз ва шароит болага билим олиш, ўз истеъдодини намоён этиш ва келажақда мустақил ҳаётга тайёрланиш имконини берса, ана шунда уларнинг ҳақиқий самараси намоён бўлади, - дейди депутат.

Партиямиз фракцияси аъзолари бўлган бошқа депутатлар ҳам ҳудудларда сайловчилар билан очик мулоқотлар ўтказиб, аҳолини ўйлантираётган масалаларни жойида ўрганди. Билдирилган тақдир ва мурожаатларнинг ҳар бири депутатлар томонидан тегишли ташкилотлар билан ҳамкорликда ечимини топиш ва ижросини назорат қилиш учун эътиборга олинди.

Одамлар билан учрашувларнинг энг муҳим натижаси — кўтарилган масалалар рўйхати эмас, уларнинг ортидаги инсонни кўра билишдир. Кимгадир иш керак, кимгадир ўз бизнесини бошлаш учун имконият, яна кимгадир фарзанди учун муносиб таълим шароити — талаблар турлича, аммо мақсад битта: муносиб ҳаёт кечириш.

Депутатлик фаолияти ҳам айнан шу нуктада маъно-мазмун касб этади.

Лазиза ШЕРОВА,
“Ўзбекистон овози” мухбири.

Икром ҚУРБОНОВ,
“Ўзбекистон Халқ
демократик партияси
ифтихори” кўкрак нишони
соҳиби.

Ҳаётда шундай лаҳзалар бўладики, уларни шунчаки саналар билан ўлчаб бўлмайди. Улар одамнинг хотирасига, дунёқарашига, тақдирига айланаб кетади. Қарийб қирқ йил давомида партия тизимида ишлаган инсон сифатида мен учун ҳам ўтган йиллар шунчаки меҳнат фаолиятининг бир қисми эмас, балки умрим мазмуни, ҳаёт мактабим, устозларим ва сафдошларим билан боғлиқ унутилмас хотиралардир.

Истиқлол билан тенгдош бўлган Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг 35 йиллик тарихини сархисоб қилар эканмиз, босиб ўтган йўлга назар ташламасликнинг иложи йўқ. Зеро, партия тарихи фақат қурултой ва пленумлар, қарорлар ва сайловлардан иборат эмас. Унинг ортида ўз меҳнати, ишончи ва садоқати билан халқ манфаати йўлида хизмат қилган минглаб инсонларнинг тақдири бор. Мен ана шу инсонлардан бириман.

Шу боис бу хотираларимни партиянинг 35 йиллиги муносабати

ЎзХДП – 35 ЁШДА!

ПАРТИЯ БИЛАН ЕЛКАДОШ ЙИЛЛАР..

билан ўтган йилларга бир назар, мен учун эса умрим катта қисмининг самимий сарҳисоби сифатида қабул қилишнингизни истардим.

Қарийб 30 йил давомида вилоят партия кенгашида турли лавозимларда меҳнат қилдим.

Бугун ортга назар ташласам, ўша йилларда қилинган ҳар бир ишнинг қиймати, аввало, унинг натижасида кўринади, деган фикрга келаман. Кимдир партия ташкилотининг дастлабки пойдеворини мустаҳкамлашга, кимдир янги аъзоларни бирлаштиришга, яна кимдир ёш кадрларни тарбиялашга ҳисса қўшди. Мен ҳам ана шу катта жараённинг бир иштирокчиси бўлганимдан мамнунман.

Мафкуравий йўналиш партиявий фаолиятимнинг муҳим қисмларидан бири бўлди. Ўша пайтларда партия Дастури ва Уставини ўрганиш бўйича ўқувлар, давра суҳбатлари, семинарлар ўтказилар, янги китоблар тақдимотлари ташкил этиларди. Бу тадбирлар фақат маъруза ўқиб, тарқалиб кетиладиган йиғилишлар эмас, одамлар билан фикрлашиш, уларни эшитиш ва ўзимиз ҳам кўп нарсани ўрганиш имконини берадиган учрашувлар эди.

Ёшлар ва хотин-қизлар билан ишлашга алоҳида эътибор берилди. “Ёш сиёсатчи” ва “Ўзбекистон ХДПнинг фаол аёли” кўрик-танловларини ўтказиш жараёнларида кўплаб иқтидорли, ташаббускор ёшлар билан танишдик. Авазбек

Омонов, Фирдавс Шарипов, Сардор Алимов каби ёшларнинг республика босқичларида ғолиб ва совриндор бўлиб қайтганини кўриш биз учун оддий натижа эмас, ўз меҳнатимизнинг қувончли маҳсули эди. Энг муҳими, партия сафида ёшлар ва хотин-қизларнинг иштироки йилдан-йилга ошиб борди.

Сайловлар даври эса алоҳида бир мактаб бўларди. Олий Мажлис ва маҳаллий Кенгашларга сайловларда номзодларни танлаш, ҳужжатларни тайёрлаш, сайловолди тадбирларини мувофиқлаштириш, кузатувчилар билан ишлаш каби жараёнлар кундалик ташвишимизга айланарди. Сайлов арафасидаги тезкор ишлар, жойлардаги учрашувлар — буларнинг барчаси ҳали-ҳамон ёдимда.

Фаол ва ташаббускор аъзоларимиздан бир нечтаси Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлигига муносиб кўрилди. Бу, аввало, уларнинг партия сафида йиллар давомида орттирган тажрибаси, одамлар билан ишлаш маҳорати ва жамоатчилик ишидаги фаоллигининг эътирофи эди. Кеча жойларда партия ташкилотларида елкадош бўлиб ишлаган сафдошларимизнинг бугун парламент минбарига халқ вакиллари сифатида фаолият юритаётганини кўриш биз учун фахр.

Зеро, партиянинг кучи фақат унинг дастур ва ҳужжатларида эмас, балки шундай фаол ва ташаббускор инсонларида намоён бўлади. Бу эса партияда йиллар давомида шаклланган

кадрлар салоҳиятининг муҳим натижаларидан бири бўлди.

Фаолиятимнинг сўнгги йилларида Жамоатчилик қабулхоналари ва партия депутатлик гуруҳлари ишини мувофиқлаштириш билан шугулландим. Бу вазифа менга партия ишининг энг муҳим жиҳатини яна бир бор англатди: одамлар муаммосини эшитишнинг ўзи кам, имкони борича амалий ечим топиш керак.

Айрим оилаларга газ плитаси, совутич олиб бериш, ҳомийлар кўмагига тиббий кўрик ташкил этиш, дори-дармон масаласини ҳал қилиш каби ишлар ана шу тушунчадан келиб чиқарди. Бундай ишлар бир кишининг меҳнати билан эмас, кўпчиликнинг ҳамжиҳатлиги билан амалга ошади. Биз фаолларимиз ва депутатларимиз билан ҳамкорликда одамларимизнинг ана шундай эҳтиёжларини қўлимиздан келганча ҳал этишга ҳаракат қилдик.

Бугун ортга қарасам, кўз олдимдан бирга ишлаган ҳамкасблар, партияга ишониб келган фаоллар, сайловларда биз билан елкама-елка турган инсонлар, бугун турли соҳаларда меҳнат қилаётган шогирдлар ўтади.

Шунда бир нарсани ҳис қиламан: йиллар, лавозимлар ўзгаради, лекин одамлар билан қилинган яхши ишлар ва самимий муносабатлар хотирада қолар экан. Мен учун партияда ўтган йилларнинг энг катта қадри ҳам шунда.

Депутатлик гуруҳлари билан ишлашда ҳам асосий эътиборни

қуруқ ҳисоботга эмас, одамларни қийнаётган масалаларни аниқлаш ва уларни маҳаллий Кенгашлар сессияларига олиб чиқишга қаратдик. Ҳар бир ҳудудга борганда камчиликни топишдан кўра, уни бартараф этиш йўлини излашга интилардик.

Туманларга борган кезларимда раҳбар ва ходим сифатида эмас, аввало, бир мақсад йўлида елкадош бўлган инсонлар билан учрашгандек ҳис қилардим. Хато ва камчиликлар бўлса, уларни қойиш ёки танқид қилиш осон. Аммо бирга ўтириб, маслаҳатлашиб, ечим топиш кўпроқ самара беради. Шу тамойил мен учун партиядаги фаолиятим давомида асосий мезон бўлиб қолди.

Энг муҳими, шу йиллар давомида сиёсий жиҳатдан тобландим, дунёқарашим кенгайди, ҳаётни, одамларни ва энг муҳими, масъулиятни чуқурроқ англашни ўргандим. Устозлардан сабоқ олдим, сафдошлар орттирдим, шогирдлар тарбиялаш бахтига эришдим.

Партиянинг 35 йиллиги арафасида ўзим учун энг азиз бўлган бир фикрни айтишни истайман: Ўзбекистон ХДП мен учун шунчаки меҳнат қилган жой эмас. У ҳаётимнинг қарийб қирқ йили, ёшлигим, изланишларим, устозларим, сафдошларим, шогирдларим ва хотираларим билан боғлиқ қадрили даргоҳ.

Шу боис, бугун бутун қалбим билан баралла айтаман: Ўзбекистон ХДП — менинг партиям! У — менинг ифтихорим, фахрим.

ДАВРА СУХБАТИ

ТАЛАБА ҚАЕРДА ЯШАЯПТИ?

ЁШЛАР УЧУН ТУРАР ЖОЙ МАСАЛАСИ – ЎзХДП ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

► (Давоми. Боши 1-бетда)

Шундан келиб чикиб, Ўзбекистон Халқ демократик партияси масъул идоралар вакиллари иштирокида «Ижара бозори: уйсизлик, адолатли нарх ва ижтимоий ечимлар» мавзусида давра суҳбати ўтказди.

Мулоқотда талабаларнинг турар жойга эҳтиёжи, талабалар турар жойларидаги имкониятлар ва реал эҳтиёж ўртасидаги тафовут, ижара ҳақининг талабалар ҳамда уларнинг оилалари даромадларига таъсири, ижтимоий ҳимояга муҳтож талабаларни қўллаб-қувватлаш механизмлари, яшаш жойларида шароитларни яхшилаш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Тадбирда қайд этилганидек, талабаларни турар жой билан таъминлаш фақат ижтимоий масала эмас, балки ёшларнинг сифатли таълим олишини кафолатловчи муҳим омиллардан биридир. Чунки талаба қаерда ва қандай шароитда яшаши унинг ўқиши, кайфияти ва кундалик ҳаётига бевосита таъсир қилади.

Гавҳар ҚАРШИЕВА, Оила ва хотин-қизлар қўмитасининг Мурожаатлар билан ишлаш бўлими ижросиси, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ҳузуридаги Ёшлар парламенти аъзоси:

- Ўзбекистон Халқ демократик партияси таълимда тенглик бўлиши, талабаларга муносиб яшаш шароитлари таъминланиши, уларнинг таълим олиш имкониятларини ижтимоий-иқтисодий омиллар чеклаб қўймаслиги тарафдори. Чунки талабанинг қандай билим олиши ва келажагини қуришида яратилган шароит ва имкониятлар муҳим ўрин тутadi.

Айниқса, бошқа ҳудуддан ўқиш учун келган талаба учун турар жой масаласи жуда муҳим. Агар талаба ҳар кун ижара ҳақи, йўл харажати ёки яшаш шароити ҳақида бош қотирса, унинг ўқишга бўлган эътибори ҳам шунга яраша камайд. Шунинг учун муносиб турар жой — шунчаки маиший қўлайлик эмас, балки таълим олиш учун зарур шартлардан биридир.

Маълумотларга кўра, 2026-2027 ўқув йили арафасида республикадаги 133 та олий таълим муассасасида 460 та талабалар турар жойи тайёрланган бўлиб, уларнинг умумий сифими 181 минг 336 ўринни ташкил этган. 3 сентябрь ҳолатига республикада талабалар сони 1 миллион 415 минг 496 нафар бўлган. Демак, мавжуд талабалар турар жойлари умумий талабаларнинг бор-йўғи 21,1 фоизини қамраб олиши мумкин.

Турар жойга бўлган эҳтиёж айниқса, пойтахтда яққол сезилмоқда. Тошкент шаҳрида 142 та талабалар турар жойида жами 52 минг 643 нафар ёшлар жойлаштириш мумкин. Айрим олий таълим муассасалари мисолида талаб ва имконият ўртасидаги тафовут янада катта экани кўринади. Хусусан, Тошкент давлат иқтисодиёт университетида талабалар турар жойига жойлаштиш бўйича 5 минг 953 та ариза келиб тушган бўлса, мавжуд ўринлар 2 минг 910 тани ташкил этган. Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетида эса 3 минг 119 та турар жойга эҳтиёжи бор талабадан атиги 576 тасини ётоқхона билан

таъминлаш имкони бор.

Ётоқхона борасида муаммога учраган талаба энди ижарага уй қидиради, шерик топади, ҳар ой ижара ҳақини ўйлайди, университетга бориб-келиш учун қўшимча вақт ва маблағ сарфлайди. Ота-она учун эса қўшимча харажат ва ташвиш дегани.

Шунинг учун талабалар турар жойи масаласини фақат нечта ўрин борлиги эмас, нечта талаба турар жой билан таъминлангани нуқтаи назаридан баҳолаш муҳим, деб ўйлайман.

Бундай шароитда талабаларнинг бир қисми ижара уй-жойларга жойлашишга мажбур. Бу эса уларнинг шахсий харажатларини ошириб, айрим ҳолларда оила бюджетига ҳам қўшимча юк бўлади. Айниқса, бошқа ҳудуддан Тошкентга келиб ўқийдиган, оиласининг молиявий имконияти чекланган талабалар учун ижара ҳақи сезиларли харажатга айланиши мумкин. Шу нуқтаи назардан, ижара бозорида нархларнинг аҳоли, хусусан, талабалар имкониятига мутаносиблиги масаласи ижтимоий аҳамият касб этади.

Муҳсиiddин НИЗОМИДДИНОВ, ЎзХДП Марказий Кенгаши бўлим бошлиғи:

- Давлатимиз раҳбарининг 2026 йил 11 сентябрь кун и Тошкент шаҳрининг Олмазор туманидаги “Ёшлик” талабалар шаҳарчасига ташрифи ҳам талабаларнинг яшаш ва таълим олиш шароитларига бўлган эътибор қанчалик муҳим эканини яна бир бор кўрсатди. Ташриф давомида талабаларнинг таълим олиши, яшаш шароити, хавфсизлиги, бўш вақтини мазмунли ташкил этиш, шунингдек, уларни қийнаётган масалаларни ўз вақтида аниқлаш ва тезкор ҳал этиш билан боғлиқ вазифаларга алоҳида эътибор қаратилди.

“Ёшлик” талабалар шаҳарчасида 7 та олий таълим муассасасига қарашли 41 та талабалар турар жойида қарийб 18 минг нафар ёш истиқомат қилаётгани бу ерда нафақат яхши шароит яратиш, балки уни самарали бошқариш ҳам қанчалик муҳим эканини кўрсатади.

Шу жиҳатдан, талабалар шаҳарчасида хавфсизлиқни таъминлаш, кириб-чиқиш ва давоматни замонавий рақамли тизимлар орқали назорат қилиш, талабаларнинг мурожаат ва муаммоларини мунтазам ўрганиб бориш каби ёндашувлар алоҳида аҳамиятга эга. Аммо замонавий

бошқарувнинг мазмуни фақат муаммони аниқлаш ёки уни қайд этиш билан чекланмаслиги керак. Энг муҳими — муаммо аниқланганидан кейин унинг ечими қанчалик тез, аниқ ва самарали таъминланаётганидир.

Бу жараёнда талабаларнинг ўз фикрини эшитишни унутмаслик керак. Чунки яратилган шароитнинг қай даражада қўлай ва самарали эканини, тизимдаги қайси муаммоларни биринчи навбатда ҳал қилиш зарурлигини ўша шароитдан ҳар кун и фойдаланаётган талаба яхши билади.

Шунинг учун талаба билан мулоқотни шунчаки учрашув ёки ҳисобот учун ўтказиладиган тадбир эмас, муаммони аниқлаш, унинг ечимини топиш ва натижасини кўришга олиб келадиغان амалий мулоқотга айлантириш муҳим.

Талабаларни турар жой билан таъминлаш бўйича яна бир таклиф шуки, ҳар бир олий таълим муассасаси кесимида нечта талаба турар жойга муҳтожлиги ва нечта бўш ўрин борлиги бўйича ягона электрон ҳисоб юриштиш керак. Шу асосда янги ётоқхоналарни қаерда ва қанча ўринга қуриш зарурлиги аниқланади. Бунда янги бинолар қуриш билан бирга мавжуд, лекин самарали фойдаланилмаётган биноларни реконструкция қилиш имкониятларини ҳам кўриб чиқиш мақсадига мувофиқ бўлади, менимча.

Тадбир давомида ёшлар томонидан талабаларнинг яшаш шароитларини янада яхшилаш бўйича қатор таклифлар билдирилди. Хусусан, ётоқхоналарда интернет сифатини яхшилаш, ўқиш ва мустақил шуғулланиш учун қўшимча шароитлар яратиш, хавфсизлик чораларини кучайтириш каби масалаларга эътибор қаратилди. Шунингдек, талабалар мурожаатларини тезкор қабул қилиш ва муаммоларни қисқа муддатларда ҳал этиш бўйича таклифлар илгари сурилди.

Нодирабегим РАҲМОНОВА, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Бизнес ва тадбиркорлик олий мактабининг магистратура босқичи талабаси:

- Талабалар турар жойида яшаётган талаба сифатида мен учун энг муҳим масалалардан бири - кундалик яшаш шароити. Талабаларни турар жой билан таъминлаш масаласига фақат «ётоқхонада жой бор ёки йўқ» деган нуқтаи назардан қараш тўғри эмас, деб ўйлайман. Чунки

талаба бир неча йил умрини шу ерда ўтказади. Демак, у ердаги шароит унинг кундалик ҳаётига, ўқишига, саломатлигига, кайфиятига ва ҳатто келажақдаги режаларига ҳам таъсир қилади.

Чунки бу ерда талаба фақат яшамайди, у ўқийди ҳам. Шунинг учун ётоқхонада дарс қилиш, китоб ўқиш, компьютерда ишлаш учун тинч ва муносиб жойлар бўлиши керак. Баъзан талаба университетида кун бўйи ўқиб, кечқурун ётоқхонага қайтганда ҳам ўз устида ишлашига тўғри келади. Агар яшаш жойида бунинг учун шароит бўлмаса, унинг таълим олиши қийинлашади.

Менинг таклифим — талабалар турар жойларидаги ҳақиқий ҳолатни, вазиятни талабаларнинг қонқиш даражаси билан ҳам баҳолаб бориш керак. Масалан, ҳар семестр якунида талабалардан электрон сўровнома олиниб, энг кўп кўтарилаётган муаммолар аниқланса ва уларни бартараф этиш муддати белгиланса, натижани кўриш осон бўлади.

Талаба бирор муаммога дуч келса, кимга мурожаат қилади ва унинг мурожаати қанча вақтда кўриб чиқилади? Энг муҳими, айтилган муаммо ҳақиқатан ҳам қанчалик тез ва самарали ҳал этилмоқда?

Талабалар турар жойлари масаласида худди шундай ёндашув зарур. Менимча, яратилган шароитнинг ҳақиқий самараси айнан шу саволларга бериладиган жавобларда намоён бўлади. Чунки натижани фақат нечта ётоқхона қурилгани ёки нечта талаба жойлаштирилгани билан эмас, балки ўша жойда яшаётган талаба ўзини қанчалик қўлай, хавфсиз ва хотиржам ҳис қилаётгани билан ҳам баҳолаш керак.

Янги ётоқхоналар қуриш ва мавжуд ўринлар сонини кўпайтириш, албатта, муҳим.

Диёрахон ТАШМУРАТОВА, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетининг магистратура босқичи талабаси:

- Бошқа ҳудуддан келиб ўқийтган талаба сифатида турар жой масаласи мен учун жуда муҳим. Ётоқхонадан жой олиш имкони бўлмаса, ижара уйи излашга тўғри келади. Бунда нафақат ижара ҳақи, балки коммунал тўловлар ва университетга қатнаш харажатлари ҳам қўшилади. Бу эса айрим оилалар учун сезиларли молиявий юк бўлиши мумкин. Менимча, талабалар турар

жойига эҳтиёжни реал ҳолат билан солиштириб бориш керак. Қайси факультетда, қайси ҳудуддан келган талабалар орасида эҳтиёж юқори, шу маълумотлар асосида режа тузилса, масалани манзилли ҳал қилиш осонлашади. Таклифим — ётоқхонадан жой ололмаган талабалар учун ҳам ягона маълумот ва кўмак тизими яратилса.

Масалан, талаба бўш ўринлар, ижара вариантлари, мавжуд имтиёзлар ва ёрдам механизмлари ҳақида бир жойдан аниқ маълумот олиши мумкин бўлса, ортиқча оворагарчилик камайд. Энг муҳими, турар жой масаласи ҳал бўлмаган талаба “ўзинг изла” деган ёндашув билан ёлғиз қолиб кетмаслиги керак.

Олмазор туманидаги Талабалар шаҳарчасида таълим, илм-фан, ИТ ва юқори технологияларни бирлаштирган инновацион муҳит яратиш бўйича белгиланган вазифалар ҳам айнан шу мақсадга хизмат қилади. Талаба фақат билим оладиган эмас, балки олган билимини амалиётда синаб кўриши, янги гоя ва ташаббусларини ҳаётга татбиқ этиши мумкин бўлган муҳитга эга бўлиши керак. Ана шундагина университет, Талабалар шаҳарчаси ва ёшлар сиёсати ўртасидаги узвий боғлиқлик амалий натижага айланади.

Шарофиддин МАДИЙЕВ, Тошкент Кимё халқаро университети Самарқанд филиалининг магистратура босқичи талабаси:

- Ётоқхонада яшайдиган талабанинг баъзи муаммолари майда кўриниши мумкин, лекин улар кундалик ҳаётда сезилади. Масалан, иссиқ сув бўлмаслиги, кир ювиш жиҳозининг ишламаслиги, хонадаги носозлик ёки интернетдаги узилиш. Бундай ҳолатларда муаммони кимга айтишни билмаслик ёки мурожаатдан кейин натижани кутишга тўғри келиши ноқулай.

Менинг таклифим — ҳар бир талабалар турар жойида мурожаатларни электрон тарзда бориш ва уларнинг бажарилишини кузатиш имкони бўлса. Масалан, талаба муаммони ёзда ёки расмини юриб, мурожаат рақамини олади. Кейин унинг кимга бириктирилгани ва қачонгача ҳал қилиниши белгиланади. Муаммо бартараф этилгач, талаба натижани баҳолайди.

Бунинг самараси катта бўлади. Чунки талаба «мурожаатим қабул қилинди» деган жавоб билан эмас, “муаммом ҳал бўлди” деган натижа билан қизиқади. Бу жараёнда ёшларнинг ўзи ҳам фаол иштирокчи бўлиши зарур.

Ёшлар учун яратилаётган имкониятлардан самарали фойдаланиш, ташаббус кўрсатиш, янги билим ва кўникмаларни эгаллаш ҳамда ўз гояларини амалий лойиҳаларга айлантириш уларнинг шахсий масъулиятини ҳам талаб этади. Бугунги ёшлар билан ишлашда энг муҳим мезон қанча иш қилинганига эмас, қанча натижага эришилганига эътибор қаратишдир. Бу ёндашув нафақат давлат бошқарувида, балки ёшлар билан ишлашнинг барча йўналишларида самарадорликни оширишга хизмат қилади.

Чунки ҳар бир яратилган имконият ортида давлатнинг ресурси, меҳнати ва эътибори мужассам. Ушбу имкониятларни ҳақиқий натижага айлантириш эса давлат ташкилотлари билан бир қаторда ёшларнинг ҳам масъулиятидир.

Фикрлардан хулоса қилиш мумкинки, талабаларни турар жой билан таъминлаш уларнинг муносиб шароитда яшаши, сифатли таълим олиши ва ўз келажагини хотиржам қуриши учун имконият яратишдир.

Лазиза ШЕРОВА, “Ўзбекистон овози” муҳбири.

НУҚТАИ НАЗАР

Аброр ҚУРБОНОВ,
ЎзХДП Марказий Кенгаши
раиси ўринбосари.

► (Давоми. Боши 1-бетда)

Бугун Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг 2025–2029 йилларга мўлжалланган Сайловолди дастурига ана шу нуқтаи назардан қараш учун асос бор. Дастурда илгари сурилган қатор ташаббуслар мамлакатда амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислохотлар билан уйғунлашиб, қонунлар, қарорлар ва янги давлат механизмларида ўз аксини топмоқда.

Дастлабки икки йилдаёқ Сайловолди дастурида белгиланган айрим вазифаларнинг ҳуқуқий асоси яратилди, баъзилари амалиётга кирди, яна бир қисми эса босқичма-босқич амалга оширилмоқда.

ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ МАНЗИЛЛИ ЁРДАМДАН БОШЛанаДИ

Халқ демократик партияси дастурининг муҳим йўналишларидан бири — ижтимоий ҳимоя тизимини янада такомиллаштириш, эҳтиёжманд аҳоли қатламларини аниқ белгилаш ва уларга кўрсатилаётган ёрдамнинг манзиллилигини таъминлашдир. Кейинги йилларда бу борада янги ёндашув шаклланмоқда. Унга кўра, ижтимоий ёрдам умумий мезон асосида эмас, оиланинг реал ижтимоий-иқтисодий ҳолатидан келиб чиқиб белгиланишига тобора кўпроқ эътибор қаратилмоқда.

2026 йил 1 февралдан “Ижтимоий реестр”ни юритиш тартибининг ўзгариши бу жараёндаги муҳим қадам бўлди. Унда оилаларнинг ижтимоий ҳолати баҳолалиб, давлат таъминотидаги, камбағал ва камбағаллик чегарасидаги оилалар алоҳида тоифалар сифатида шакллантирилмоқда. Бу эса ижтимоий хизмат ва ёрдамни муайян оиланинг эҳтиёжига мослаштириш имконини кенгайтиради.

Ижтимоий сиёсатда аниқ мезоннинг бўлиши принципаал аҳамиятга эга. Чунки кимга, қачон ва қандай ёрдам кераклигини аниқ билмасдан туриб, ҳақиқий манзилли ижтимоий ҳимояни таъминлаш қийин.

Бу ёндашув партия дастурида илгари сурилган “ижтимоий диагностика” гоёсига мазмунан уйғун механизм сифатида намоён бўлмоқда.

Ижтимоий ёрдам кўрсатиш жараёнларининг рақамлаштирилаётгани ҳам жуда муҳим. Оилалар ҳолатини электрон баҳолаш, маълумотларни идоралараро алмашиш, айрим ҳолларда кўшимча ариза талаб қилмасдан тўловларни давом эттириш, фуқарони реестрга киритиш ёки ундан чиқариш натижаси ҳақида SMS орқали хабар бериш каби механизмлар инсон омилини камайтириш ва хизматларни соддалаштиришда муҳим омил бўлаётди.

Дастурда алоҳида урғу берилган минимал истеъмол харажатлари масаласи ҳам амалиётда мустаҳкамланмоқда.

2026 йил учун бир киши ҳисобига ойлик минимал истеъмол харажатлари 715 минг сўм этиб белгиланди. Ушбу кўрсаткич камбағаллик чегарасини, эҳтиёжманд аҳоли гуруҳларини аниқлаш, ижтимоий ёрдам ва нафақаларни белгилашда мезон сифатида қўлланилмоқда.

Демак, партиянинг Сайловолди дастурида илгари сурилган “аҳолининг реал эҳтиёжини аниқлаш ва шунга қараб ижтимоий ёрдам кўрсатиш” гоёиси тобора аниқ институционал механизмга айланмоқда.

ДАСТУРДАН НАТИЖАГА: ХАЛҚ МАНФААТИГА ҚАРАТИЛГАН ИСЛОХОТЛАР САМАРАСИ

ТЕНГ ҲУҚУҚ ВА ИМКОНияТЛАРНИ КЕНГАЙТИРИШ ЙЎЛИДА

Ижтимоий давлат тушунчасини фақат моддий ёрдам ёки имтиёзлар билан чеклаб бўлмайди. Инсоннинг таълим олиши, тиббий хизматдан фойдаланиши, муносиб меҳнат қилиши ва жамият ҳаётида тўлақонли иштирок этиши учун тенг имкониятлар яратилиши ҳам ижтимоий давлатнинг муҳим белгисидир.

Шу нуқтаи назардан, Халқ демократик партияси дастурида ногиронлиги бўлган шахслар ва ўзгалар парваришига муҳтож болаларнинг оилалари учун муносиб шароит яратиш, тўсиқсиз муҳитни шакллантириш устувор вазифалардан бири сифатида белгиланган.

Бугун бу гоёлар ҳам амалий ислохотларда ўз ифодасини топмоқда.

Хусусан, “Мурувват” уйлари**ни** босқичма-босқич “Ғамхўрлик” марказларига трансформация қилиш, эрта аралашув, кундузги қатнов, уйда парваришлаш, “Мадад” уйлари ҳамда “Ижтимоий таътил” каби янги хизматларни жорий этишга киришилди. Парвариш билан банд бўлган қонуний вакилларга ҳар ойлик нафақа тўланаётгани эса бундай оилалар учун муҳим моливий ва ижтимоий кўмак бўлмоқда.

Алоҳида таълим эҳтиёжлари бўлган болаларни инклюзив таълимга жалб этиш ишлари ҳам такомиллаштирилмоқда. 2025 йилда қабул қилинган қарорлар билан инклюзив синфларда таълим олаётган болалар учун кўшимча машғулотлар ташкил этиш, махсус педагоглар ва ассистент-ўқитувчилар фаолиятини йўлга қўйиш, педагогларни рағбатлантириш механизмлари янада аниқлаштирилди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2025 йил декабрда қабул қилинган 818-сон қарори билан алоҳида таълим эҳтиёжлари бўлган болаларга сифатли таълим бериш, уларни жамиятга интеграция қилиш ва индивидуал ривожланишини қўллаб-қувватлаш бўйича янги чоралар белгиланди. Жумладан, инклюзив синфларда таълим олаётган ногиронлиги бўлган ўқувчилар учун кўшимча фан, касб ва коррекцион машғулотларни йўлга қўйиш назарда тутилди.

Шунингдек, 2026 йилда етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни аниқлаш, уларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш ҳамда уларни оила муҳитида тарбиялаш учун зарур шарт-шароитларни яратишга қаратилган қонун қабул қилинди.

Булларнинг барчаси ижтимоий ҳимоя тизими моддий ёрдам билан чекланиб қолмасдан, инсоннинг ҳаёт шароити, ҳуқуқлари ва келажагини қамраб олувчи

комплекс ёндашувга ўтаётганини кўрсатади.

Шу билан бирга, жамоат жойлари, жамоат транспорти ва шаҳар инфратузилмасида тўсиқсиз муҳит яратилиши устидан назоратни кучайтириш масаласи ҳам долзарб бўлиб қолмоқда.

ИЛМ-ФАН ВА ИНТЕЛЛЕКТУАЛ САЛОҲияТ

Бугун дунёда давлатларнинг рақобатбардошлиги нафақат табиий бойликлар, балки илм-фан, технология ва интеллектуал салоҳият билан ҳам белгиланмоқда. Шу маънода, илмга яратилган ҳар бир имконият — келажакка киритилган инвестициядир. Ўзбекистон Халқ демократик партияси ўз Сайловолди дастурида илмий тадқиқотчиларни ортқча бюрократик тўсиқлардан халос этиш, олий таълимдан кейинги таълим тизимини такомиллаштириш ва илмий кадрлар тайёрлаш жараёнини замонавий талаблар асосида ташкил этиш вазифасини илгари сурган эди.

Бугун бу дастурий гоёлар амалий мазмун касб этмоқда. 2026 йил май ойида қабул қилинган Президент фармони билан илмий кадрларни тайёрлаш ва аттестация қилиш тизимида түб ўзгаришлар белгиланди.

2027 йилдан бошлаб автореферат чоп этиш каби ортқча талаблар бекор қилиниши, “амалиётга жорий этилди” каби маълумотнома ва далолатномаларни йиғиш билан боғлиқ бюрократик жараёнларни қисқартириш, илмий ишни тақдим этишдан ҳимоягача бўлган жараёнларни ягона электрон тизимга ўтказиш назарда тутилмоқда.

Шунингдек, илмий даража дипломини Давлат хизматлари маркази ёки my.gov.uz портали орқали олиш имконияти яратилади. Илмий кенгашлар рейтингни очик эълон қилиниб, ягона онлайн реестр шакллантирилади.

Бу ўзгаришларнинг аҳамияти шундаки, олимнинг вақти қоғозбозликка эмас, илмий изланишга сарфланиши учун шароит яратилади. Тадқиқотчининг фаолияти ортқча маълумотномалар сони билан эмас, унинг илмий натижаси ва жамиятга қўшаётган хиссаси билан баҳоляниши учун замин яратади.

Бу — партия дастурида илгари сурилган гоёларнинг ҳаётдаги амалий ифодасидир.

ИНСОН ФАРОВОНЛИГИНИ КАФОЛАТЛАШ МЕХАНИЗМЛАРИ

Инсон фаровонлиги ҳақида гап кетганда, унинг бошланаси, коммунал шароити, тоза суви ва тиббий хизматидан туриб, мулкый манфаатларигача бўлган

масалаларни қамраб олиш зарур.

Халқ демократик партияси дастурида ҳам ана шу ҳаётий эҳтиёжларга алоҳида ўрин берилган.

Уй-жой соҳасида фуқароларнинг қурилишга киритган маблағларини ҳимоя қилишга қаратилган “эскроу” механизмнинг жорий этилиши шу жиҳатдан муҳим аҳамиятга эга.

2026 йил 1 январдан қурилишга улушдорлар маблағларини жалб қилиш фақат “эскроу” ҳисобварақлари орқали амалга оширилиши белгиланди.

Мазкур тизимнинг моҳияти оддий: уй-жой учун маблағ тўлаётган фуқаронинг пули қурилиш жараёнида ҳимояланган бўлиши керак. Бу эса уй-жой харидори ва қурилиш ташкилоти ўртасидаги муносабатларда фуқаро манфаатларини кучайтиришга қаратилган.

Сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва уларни муҳофаза қилиш соҳасидаги ҳуқуқий муносабатларни тартибга солишга қаратилган партия ташаббусларидан бири — Сув кодексини қабул қилиш масаласи ҳам ўзининг амалий ифодасини топди.

2025 йил 30 июлда Ўзбекистон Республикасининг Сув кодекси тасдиқланиб, 31 октябрдан қучга кирди.

Тиббиёт соҳасида эса аҳоли учун кафолатланган тиббий ёрдам ҳажмини аниқлаштириш, электрон тизимларни кенгайтириш ва дори воситалари нархини назорат қилишга қаратилган ислохотлар изчил давом этмоқда.

ТАЛАБА ТАШВИШИ, МИГРАНТ МУАММОСИ — БУ ҲАМ ДОЛЗАРБ

Бугун ижтимоий сиёсатнинг янги манзиллари пайдо бўлмоқда. Шулардан бири — талабаларнинг турар жойи ва ижара масаласидир.

Талабалар турар жойларини давлат-хусусий шериклик асосида кўпайтириш, ижтимоий ҳимояга муҳтож оилалар фарзандларини қўллаб-қувватлаш каби механизмлар шу нуқтаи назардан муҳим аҳамият касб этади.

Асосий мезон талабанинг оилавий иқтисодий имконияти унинг билим олиш ҳуқуқига тўсиқ бўлмаслиги керак. Меҳнат миграцияси билан боғлиқ ўзгаришлар ҳам ижтимоий сиёсатнинг муҳим йўналишларидан бирига айланмоқда.

Вазирлар Маҳкамаси томонидан 2025 йил 22 апрелда қабул қилинган 252-сон қарор билан хорижда меҳнат қилаётган ва меҳнат қилиш учун кетаётган фуқароларга субсидия, компенсация, микрокредит ва таълим кредитлари ажратиш тартиби белгиланди.

Бу ёндашув меҳнат миграциясини шунчаки “хорижга чиқиб ишлаш” масаласи сифатида

эмас, инсоннинг меҳнат ҳуқуқлари, касбий тайёргарлиги, хавфсизлиги ва ижтимоий ҳимояси билан боғлиқ комплекс жараён сифатида кўришга имкон беради.

ҲАР БИР ГОЯНИНГ ЎЗ ЎРНИ БОР

Дастур ижроси ҳақида сўз юритганда, уни қонунлар ва қарорлар рўйхати билан ўлчаб бўлмайди. Чунки ҳар бир дастурий тақлиф ортида муайян инсон, муайян оила ва муайян ҳаётий муаммо турибди.

Масалан, Ижтимоий реестр ортида — давлат ёрдамига муҳтож оила бўлса, инклюзив таълим ва “Ғамхўрлик” марказлари ортида — тенг имконият ва муносиб шароитга муҳтож бола ҳамда унинг оиласи тақдири ётибди.

Илм-фандаги ислохотлар ортида — ортқча бюрократик тўсиқлардан халос бўлиб, янги илмий натижа яратишни истаган олим ва тадқиқотчи манфаати мужассам бўлса, талабалар турар жойи ортида оиласидан узоқда таълим олаётган ёшлар ташвишини кўраимиз.

«Эскроу» масаласи ортида — уй-жойли бўлиш учун йиллар давомида маблағ тўплаган фуқаронинг манфаати турган бўлса, меҳнат миграцияси ортида эса оиласи фаровонлиги учун хорижда меҳнат қилаётган инсон ва унинг яқинлари тақдири бор.

Шунинг учун дастур ижросининг асосий мезонини “Нечта банд бажарилди?” деган саволдан излаш тўғри эмас.

Биз учун асосий мезон амалга оширилган ўзгариш инсон ҳаётини қай даражада энгиллаштирди, унинг ҳуқуқ ва имкониятларини қай даражада кенгайтирди, деган тамойилга қаратилган.

ЭНДИГИ МАСАЛА — ЭЗГУ ЎЗГАРИШЛАРНИ ҲУДУДЛАРГА ЕТКАЗИШ

Беш йиллик дастур ижросининг дастлабки даврида кўплаб дастурий ташаббуслар давлат сиёсати ва қонунчиликда ўз ифодасини топмоқда. Аммо қонун ёки фармон қабул қилиниши жараёнининг якуни эмас. Аксинча, инсон ҳаётида сезиладиган натижани таъминлашнинг янги босқичи шундан кейин бошланади.

Эндиги масала — қабул қилинган қарорлар мазмунини ҳар бир ҳудудга, ҳар бир маҳаллага ва энг муҳимини, ҳар бир эҳтиёжманд инсонга етказишдан иборат.

Ижтимоий давлат гоёси ҳужжатларда қолиб кетмаслиги, у инсоннинг кундалик ҳаётида сезилиши керак. Манзилли ёрдам ҳақиқатан ҳам муҳтож оилага етиб борса, инклюзив таълим болага янги имконият очса, олим бюрократиядан холи муҳитда изланиш олиб борса, талаба муносиб турар жойга эга бўлса, уй-жой харидорининг маблағи ҳимоя қилинса — ана шунда ислохотнинг ҳақиқий самараси намоён бўлади.

Шу маънода, Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг 2025–2029 йилларга мўлжалланган Сайловолди дастури ижроси бугунги бажарилган ишлар сарҳисобидан кўра кенгрок мазмунга эга. У давлат сиёсатида инсон манфаатига қаратилган ёндашувларни янада кучайтириш, мавжуд механизмларни такомиллаштириш ва уларнинг натижадорлигини ошириш учун аниқ вазифаларни белгилаб бермоқда.

Сиёсий дастурнинг ҳақиқий қиймати унда қанча банд ёзилгани билан эмас, унинг қанча инсон ҳаётида амалий ўзгаришга айлангани билан ўлчанади.

Шунинг учун олдимизда турган бугунги вазифа — гоёни қарорга, қарорни амалга, амални эса инсон манфаатига хизмат қиладиган натижага айлантиришдир.

Зеро, халқпарвар сиёсатнинг бош мезони ҳам, бош мақсади ҳам — инсон фаровонлигини таъминлашдир.

"ЎЗБЕКГИДРОЭНЕРГО" АЖ

СУВ РЕСУРСИНИ ЭНЕРГИЯГА АЙЛАНТИРИШДА ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИК

Мамлакатимизда энергетика тармоғини барқарор ривожлантириш, мавжуд ресурслардан самарали фойдаланиш ва “яшил” энергия манбаларини кенгайтириш ишлари тобора жадаллашмоқда. Давлат раҳбарининг 2026 йил 19 августдаги “Мамлакатда кичик ва микро гидроэлектр станциялари тармоғини ривожлантиришнинг навбатдаги чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори ҳам аynи шу мақсадга йўналтирилган бўлиб, унда белгиланган долзарб вазифаларнинг ижросини таъминлашда “Ўзбекгидроэнерго” корхонаси алоҳида ташаббускорлик кўрсатмоқда.

Яқинда ушбу корхона бошқаруви раиси бошчилигидаги делегациянинг Жанубий Кореяга хизмат сафари доирасида гидроэнергетика соҳасига ихтисослашган компаниялар билан ўтказилган учрашув ва музокаралар бу борада муҳим амалий аҳамиятга эга бўлди, дейиш мумкин.

– Ташриф давомида дунёда етакчи ҳисобланган компаниялар билан Ўзаро ҳамкорлиқнинг аниқ механизмларини ҳамда “йўл хариталари”ни ишлаб чиқиш, қўшма лойиҳаларни амалга ошириш бўйича келишувларга эришдик, – дейди “Ўзбекгидроэнерго” АЖ бошқаруви раиси Ислон Абдурахмонов. – Жумладан, “Kumsung Engineering & Construction Co., Ltd.” компанияси томонидан Ўзбекистон делегацияси учун ташкил этилган тақдимотда корхонанинг фаолият йўналишлари, ишлаб чиқариш қувватлари, технологик имкониятлари ва махсулотлар каталоги билан бир қаторда кичик ҳамда микро гидроэнергетикани ривожлантириш бўйича таклифлар атрофлича кўриб

чиқилди. Мулоқотда Корея Республикасининг кичик ва микро ГЭСларни барпо этиш бўйича илғор технологияларини Ўзбекистон шароитига мослаштириш, мавжуд ирригация тармоқлари ва гидротехник иншоотларнинг энергетик салоҳиятидан самарали фойдаланиш, замонавий гидроагрегатларни ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш, технологияларни ўзлаштириш ва истиқболда қўшма лойиҳаларни амалга ошириш масалаларига устувор эътибор қаратилди.

“Kumsung Engineering & Construction Co., Ltd.” компанияси заводида ташриф чоғида замонавий гидроагрегатлар ва гидроэнергетика ускуналарини лойиҳалаш, ишлаб чиқариш ҳамда синовдан ўтказиш жараёнлари билан яқиндан танишилди. Айниқса, паст босимли сув оқимларидан самарали фойдаланишга мўлжалланган, кичик ва микро ГЭСларда қўллаш имконини берувчи инновацион гидроагрегатларнинг техник ечимлари ўрганилди.

Корея тажрибасининг муҳим жиҳатларидан бири – гидроэнергетика ускуналари ишлаб чиқариш жараёнининг ўзида синовдан ўтказилиши, техник параметрлари назорат қилиниши ва самарадорлиги баҳоланишидир. Бундай ёндашув ускуналар сифатини таъминлаш билан бир қаторда, уларни муайян ҳудуд ва сув оқими шароитига мослаштириш имконини ҳам беради. Ўзбекистонда замонавий гидроэнергетика ускуналарини ишлаб чиқариш ва такомиллаштириш жараёнида мазкур тажрибадан фойдаланиш аynи мудида.

Эътиборли жиҳати, бугунги кунда мамлакатимизда ҳам гидроэнергетика ускуналарини маҳаллийлаштириш бўйича муайян иш тажрибаси шаклланган.

“UzHydroPower” заводида турли қувватдаги гидроагрегатлар ва уларнинг эҳтиёт қисмлари ишлаб чиқарилаётгани миллий sanoat базаси кенгайиб бораётганидан далолат беради. Кореянинг мазкур соҳадаги илғор технологиялари келгусида замонавий гидроагрегатларни маҳаллий шароитда ишлаб чиқариш ва янги муҳандислик ечимларини ўзлаштириш учун қўшимча имкониятлар яратади.

Шунингдек, ташриф доирасида делегация аъзолари “Baekjebo” сув иншооти ва унинг таркибидаги кичик ГЭС фаолияти билан ҳам танишди. Кимган дарёсида жойлашган мазкур гидротехник мажмуа 2011 йилда фойдаланишга топширилган бўлиб, унда умумий қуввати 2,64 МВт бўлган 4 та гидроагрегат ўрнатилган. Мазкур объект тажрибаси сув ҳўжалиги ва энергетика инфратузилмасини ўзаро уйғунлаштириш, мавжуд сув оқими ва босимидан қўшимча энергетик ресурс сифатида фойдаланиш ечимларини намоён этади.

Ўзбекистон учун бундай тажрибанинг аҳамияти жуда катта. Мамлакатимизда сувни

етказиб бериш ва тақсимлашга хизмат қиладиган кенг ирригация тармоқлари, каналлар ва гидротехник иншоотлар мавжуд. Уларнинг муайян қисмидаги сув оқими ва босимидан техник ҳамда иқтисодий жиҳатдан мақбул ечимлар асосида электр энергияси ишлаб чиқариш учун фойдаланиш имкониятларини ўрганиш кичик ва микро гидроэнергетикани ривожлантиришнинг муҳим йўналишларидан бири бўлиши мумкин.

Шу ўринда айтиш лозимки, делегация таркибида “Гидропроект” АЖ, “UzHydroPower” заводи, “Тошкент давлат техника университети профессор-ўқитувчилари ҳам бўлгани, яъни муҳандислик, ишлаб чиқариш ва илм-фан вакилларининг бир майдонга жамлангани кутилган самарани бери.

Музокараларнинг энг муҳим амалий натижаларидан бири “Ўзбекгидроэнерго” АЖ

ҳамда “Kumsung Engineering & Construction Co., Ltd.” компанияси ўртасида Ўзбекистонда микро ГЭСларни ривожлантиришга қаратилган “йўл хариталари”ни ишлаб чиқиш бўйича келишувга эришилганидир. Бу келишув ҳамкорликни умумий мулоқотлар доирасидан аниқ вазифалар ва амалий лойиҳалар босқичига олиб чиқиш учун муҳим қадам бўлди.

Келгуси ойда “Kumsung Engineering & Construction Co., Ltd.” компанияси вакилларининг Ўзбекистонга расмий ташрифи кутилмоқда. Бу ташриф Корея томонининг технологик имкониятларини Ўзбекистондаги реал объектлар ва ишлаб чиқариш салоҳияти билан боғлаш, истиқболли лойиҳаларни батафсил муҳокама қилиш ва ҳамкорлиқнинг кейинги босқичларини белгилаш учун хизмат қилиши шубҳасиз.

Бугунги кунда гидроэнергетикани ривожлантиришда асосий вазифа – мавжуд ҳар бир имкониятдан оқилона фойдаланишидир. Катта дарёларда йирик ГЭСлар барпо этиш билан бир қаторда, каналлар, сойлар, кичик сув оқимлари ва мавжуд гидротехник иншоотлардаги энергетик салоҳиятни ишга солиш ҳаётий зарурат. Бунинг учун эса замонавий технология, пухта муҳандислик ечимлари ва илмий ёндашув талаб этилади. “Ўзбекгидроэнерго” АЖ вакилларининг Жанубий Кореяга ташрифи ана шу мақсадлар билан уйғун. Унинг аҳамияти фақат хорижий компания фаолияти билан танишиш ёки технологияларни ўрганишда эмас, балки Ўзбекистон гидроэнергетикаси учун зарур бўлган амалий ечимларни излаш, уларни маҳаллий шароитга мослаштириш ва келгусида қўшма лойиҳаларга айлантиришга қаратилганидир.

“Ўзбекистон овози” мухбири Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ ёзиб олди.

ҚАДРИЯТИМИЗ ҚАЙСИ БЕКАТДА ТУШИБ ҚОЛДИ?

Тошкент метроси. Одам гавжум. Навбатдаги бекатдан ёши етмишларга борган, ҳасса тутган отахон қиради. Кейингисидан эса қўлида оғир сумкаси бор онахон... Вагон ўриндиқлари тўла. Ўтирганларнинг аксарияти эндигина ўн саккиз-йигирма ёшларни қоралаган, кучга тўлган навқирон йигит-қизлар. Қўлоқларида қўлоқчин, кўзлари смартфон экранига миҳланган. Кимдир "Pubb" ўйнапти, кимдир ижтимоий тармоқларда лентани varaқлаяпти. Яна кимдир эса кексалар кирганини кўриши биланок секин кўзларини юмиб, ўзини мудраётганга солиб олади.

Отахон индамайди, темир устунга суяниб, оғир хўрсиниб қўяди. Онахон индамайди, юкларини жимгина манзилигича кўтариб, бошини охишта ирғаб боради...

Метро карнайидан эса шу сўзлар қайта-қайта бонг уради: "Илтимос, ёши катта, ногирон ва ёш болали кишиларга жой беринг!"

Айримлари ўрнидан туриб жой беради, аксарияти эса туки ҳам қмирламай, ўтириб кетишда давом этади. Юридик нуқтаи назардан олиб қарасак, ҳаммаси жойида. Улар ҳам йўлқира тўлаган, уларнинг ҳам ўтиришга, ўз манзилига қулай етиб олишга тўла ҳаққи бор. “Талаба бошимга керак бўлса оширилган 2500 сўмини ҳам тўлаб қўйдим” дейдиганлар ҳам учрайди. Ҳеч қайси кодексда “Ёши улўғлар кирганда жой бўшатилин, акс ҳолда маъмурий жавобгарликка тортиласиз” деган модда йўқ. Ҳақиқатан ҳам, қонун уларга “Ўрнингдан

тур!” демайди.

Аммо бизда қонундан-да қудратлироқ, асрлар давомида қон-қонимизга сингиб кетган, ҳеч бир қозога ёзилмаган "қонунлар"имиз бор! Уларнинг номи — меҳр-оқибат, андиша, катталарга ҳурмат деб аталади. Шу ёзилмаган қоидаларимизни негадир бугунги ёш авлоднинг кўпи ўзлаштирмаган бўлиб чиқапти.

Катта авлод вакилларининг бугунги кунда "Бизнинг пайтимизда бундай эмас эди, ёшларга нима бўляпти ўзи?" деган ноласида жуда катта ва оғриқли ҳақиқат яширинган. Чиндан ҳам, бир пайтлар жамоат транспортига ёши улўғ инсон чикса, ўтирган жойида худди "пружинаси" бор одамдек сапчиб туриб кетадиган ёшлар авлоди бор эди. "Катталар турганда боланинг ўтириши уят" деган тушунча гўдакликданоқ онгимизга қуйиларди.

Хўш, бугун нега бундай манзара тобора ноёб ходисага айланиб бормоқда? Аслида, бу бепарволикнинг илдизи қаерга бориб тақалади?

Эҳтимол, изланишни жамиятдан эмас, ўз хонадонимиздан бошлашимиз керакдир. Ахир, бугунги авлод — «ҳамма нараса муҳайё қилинган» даврнинг болалари. Катталар “Биз кўрган кийинчиликларни фарзандимиз кўрмасин”, деб уларни ҳаддан ташқари асраб-авайлаб ўстиргани бор гап. Яна уларнинг қўлига энг сўнгги русумдаги гаджетни тутқазиб, хонасига телевизор ўрнатиб беришган, аммо йиқилганда бировга суянччиқ бўлишни, ўзидан заифроққа ёки кексага елка туттишни ўргатишга вақтлари етмагандир. Эрталабдан кечгача пул топиш дардида бўлган ота-она боласи билан дилдан

суҳбатлашиш ўрнига, уни планшет билан овутишни афзал билгандир. Таассуфки, бу каби болалар ҳақиқатан шу жар ёқасига етгач, тафаккурида фақат “Мен” деган тушунча... “Бошқалар” деган тушунча эса смартфон экранидан ташқарида қолиб кетган.

Яна бошқа ракурсадан қарасак-чи? Ўша вагон ўриндиғида кўзини телефонга қадаб олган йигитнинг миясидан нима ўтяпти ўзи? Фикримизча, қўлоқчинни тақиб олган бола аслида реал дунёдан узилган, унинг виртуал оламида ҳамма нараса чиройли, унда қариялар, хасталар, ёрдамга муҳтожлар йўқ. Телефон экранидagi ранг-баранг ва тезкор глобал янгиликлар олдида тепасида ҳассаса суяниб турган отахон унинг учун шунчаки ҳиссиз бир фон, холос. Афсуски, бугун биз ёшларда “эмоционал карлик” – ўзганинг холатини ҳис қилмаслик, ҳамдардлик ҳиссининг йўқолиб бориши кузатилаётганига гувоҳ бўляпмиз. “Менинг ҳуқуқим” деган замонавий тушунчани зўр ёдлаб олган баъзи ёшларимиз, “Менинг бурчим” деган азалий қадриятни унутиб қўйишди.

Балки, кимдир уларни оқлаб: “Ҳозирги ёшлар ҳам чарчайди, репетитор, ўқиш, ишдан толиқиб қайтишади”, дея сабаб келтирар. Тушунаимиз. Тунги сменада ишлаб, вагоннинг бир бурчагида мудраб кетаётган талабани ҳам тушуниш мумкин. Лекин юзидаги ажинлари ҳаётнинг қанчадан-қанча синовларидан, машаққатларидан сўзлаётган отахон

тепангизда зўрға чайқалиб турганда, йигитлик ғурури ёки ўзбекона нафсоният қандай қилиб қулай ўриндиққа хотиржам ўтиришга йўл қўяди? Ахир, сенинг вужудингдaги ёшлик ва куч-қувват олдида бир неча дақиқа тик туриш ҳеч нараса эмас-ку!

Гапнинг индаллосига ўтсак, катталарга жой бериш – бу ўзидан олдинги авлод босиб ўтган машаққатли йўлга, уларнинг меҳнатига кўрсатилган эҳтиром рамзи. Бу ўзингнинг кимлигингни, қайси миллат, қандай қадрият эгаси эканлигингни билдиришининг энг оддий усулидир.

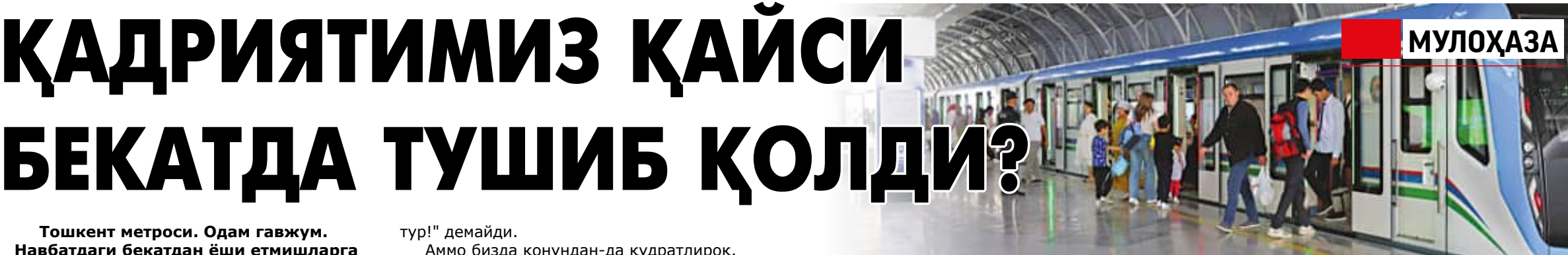
Ёшлик – ўткинчи. Бугун қўлоқчин тақиб, ўзини ўтиришга энг ҳақли деб билаётган йигит-қизлар ҳам қачондир йилларнинг юкидан қадди эгилган, сочига оқ тушган қарияга айланади. Кўн келиб уларнинг ҳам мадори қурийди, транспортда таянч излаб қолади. Ўшанда уларнинг қошида ўзидан-да бепарвороқ ёшлар ўтирган бўлади. Ҳаётнинг қайтар дунё эканлиги айнан шундай оддий бекатларда намоён бўлаётгандек...

Жамоат транспорт – бу шунчаки манзилга элтувчи восита эмас. У – жамиятнинг кичик бир модели, унинг маънавий қиёфасини, оилавий тарбияни кўрсатиб берувчи очик-ойдин ойна.

Ва бу ойнага қараб, баъзан юзимиз қизаради...

Азим АХТАМОВ, “Ўзбекистон овози” мухбири.

МУЛОҲАЗА

Хафиза КАРИМОВА,
Тошкент шаҳар "Билим" ахборот-кутубхона маркази директори, педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD).

Кутубхона

– ФАҚАТ КИТОБЛАР САҚЛАНАДИГАН ЖОЙ ЭМАС

Ҳар бир халқнинг буюклиги унинг маънавий бойлиги, илм-фанга, китобга бўлган муносабати билан ўлчанади.

Улуғ аждодларимиз — Имом Бухорий, Имом Термизий, Абу Райҳон Беруний, Ибн Сино, Мирзо Улуғбек, Алишер Навоий каби алломалар мероси илм-маърифат чироғини асрлар оша ёритиб келмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 15 январдаги "Китобхонлик маданиятини ривожлантириш ва аҳоли ўртасида китоб ўқишга қизиқишни ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори мамлакатимизда мутлоаа маданиятини юксалтириш ва уни умуммиллий ҳаракатга айлантириш йўлида яна бир муҳим қадам бўлди.

Мазкур қарор китобхонлиқни жамият маънавий ҳаётининг муҳим устуни сифатида мустаҳкамлаш, халқимизнинг интеллектуал салоҳияти ва тафаккур қудратини юксалтиришга қаратилган ишларнинг мантиқий давомидир.

Қарор қабул қилинганидан кейин унинг ижроси доирасида қатор амалий ишлар бошланди. Хусусан, «Китоб — маърифат манбаи» дастури доирасида аҳоли, айниқса, ёшлар ўртасида мутлоаани кенг тарғиб қилишга қаратилган маърифий тадбирлар ташкил этилмоқда. Шунингдек,

вазирлик ва идораларда «Китоб бурчаги» очилиб, ходимлар учун ҳар ойда «Китоб ўқиш соати» ўтказиладиган бўлди.

«Ўзбекистон — 2030» стратегиясида билимли ва маънавий баркамол ёшларни тарбиялаш мамлакатимиз муҳим мақсадларидан бири сифатида белгиланган. Хусусан, ушбу стратегиянинг 39-мақсади бевосита ўзбек ва жаҳон адабиёти дурдоналарини кенг оммалаштириш, жамиятда китобхонлиқни ҳамда аҳолига ахборот-кутубхона хизматларини ривожлантиришга қаратилган. Китобхон ёшлар сонини 5 миллион нафарга етказиш, ҳар йили 100 та энг яхши бадиий асар ҳамда болалар ва ўсмирларга мўлжалланган 50 та бадиий китоб яратиш, «Ўзбек адабиёти хазинасидан» кўп жилдлик ва «Жаҳон болалар адабиёти дурдоналари»нинг 100 жилдлигини ўзбек тилида нашр этиш каби аниқ мақсадлар назарда тутилган.

Айнан шу мақсадларни амалга оширишда ахборот-кутубхона марказлари, кутубхоналар, китобхонлик лойиҳалари ва маънавий-маърифий тадбирларнинг ўрни бекиёсдир. Чунки кутубхона — бу нафақат китоблар сақланадиган жой, балки жамиятнинг маънавий-маърифий ривожланиш маркази, ёшларни илм ва маърифат сари етаклайдиган муқаддас маскандир.

Марказ фаолиятининг муҳим қирраларидан яна бири — оилаларда китобхонлик муҳитини шакллантиришга қаратилган изчил ишлардир. Чилонзор туман ҳокимлиги, "Оқила аёллар ҳаракати" аъзолари ҳамда олий таълим муассасалари талабалари билан ҳамкорликда ҳар ойнинг 17-санасида ўтказиб келинаётган "Китобхон оналар кунини" доирасидаги учрашувлар, китоб тақдимотлари бунга яққол мисол. Шунингдек, "Китобхон келин" кўрик-танлови оилаларда мутлоаа аънаналарини мустаҳкамлашга хизмат қилса, "Китобхон оила" кўрик-танлови китобхонлиқни бир инсоннинг

эмас, балки бутун оиланинг умумий маънавий эҳтиёжига айлантиришга йўналтирилган. Ёшлар билан ишлаш борасида ҳам самарали лойиҳалар амалга оширилмоқда. Тошкент шаҳар ҳокимлиги ва Тошкент шаҳар Маънавият ва маърифат бўлими билан ҳамкорликдаги "Китобхон Тошкент" лойиҳаси, ёш кутубхоначилар ўртасидаги "Кутубхона маликаси" кўрик-танлови ёшларнинг китобга бўлган қизиқишини оширишда муҳим омил бўлмоқда. Таълим муассасалари билан ҳамкорликда ташкил этилаётган "Зукко китобхон", "Ёш китобхон" кўрик-танловлари эса ёш авлоднинг билим олишга бўлган интилишини янада кучайтирмоқда.

Республика миқёсида анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган китобхонлик ҳафталиги доирасида марказда "Китобсевар миллат" шиори остида ташкил этилган учрашувлар, китоб тақдимотлари ҳам ёшларимиз қалбида китобга муҳаббатни мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда. Ўзбекистоннинг ёш олималари, Зулфия номидаги давлат мукофоти соҳибалари билан ташкил этилган учрашувлар эса қизларимизга илм-фан, таълим ва ижод йўлида ўз тенгдошларидан ибрат олиш учун алоҳида руҳ бермоқда.

Бугунги кунда кутубхонани инсонларга яқинлаштириш мақсадида аҳоли гавжум жойларда "Йўл-йўлакай ўқиймиз" лойиҳаси йўлга қўйилган.

Таъкидлаш жоизки, юқорида айтиб ўтилган ҳар бир тадбир ва лойиҳа ўзига хос мазмун-моҳиятга эга бўлса-да, уларни бирлаштириб турадиган ягона улуг ният бор — жамиятда китобхонлик муҳитини ривожлантириш, аҳолининг маънавий-маърифий савиясини ошириш, ёшларни эзгу гоялар атрофида бирлаштириш ва китоб ҳамда кутубхонани ҳар бир инсон ҳаётининг ажралмас қисмига айлантириш.

Китоб маънавиятнинг энг ишончли ва бебаҳо манбаларидан бири. Бу йўлда амалга оширилаётган ҳар бир эзгу ташаббус эса Янги Ўзбекистоннинг буюк келажакига қўйилаётган мустаҳкам қадамдир.

ОБОДЛИК

ХАЙРЛИ ИШЛАР ТАШАББУСКОРИ

Сурхондарё вилояти Денов тумани “Чамбил” маҳалласида элга ўрнатилган отахону онахонлар кўп. Шулардан бири фидойи, жонкуяр Панжи Примовдир.

– Яқинда 73 ёшни тўлдирдим, – дейди Панжи ота ёшларга хос шижоат билан. – Меҳнат фаолиятимга 56 йилдан ошди. Узоқ йиллар раҳбарлик лавозимларида меҳнат қилган бўлсам, қарийб 17 йилдан бери "Чамбил" МФЙ фаол нурунийлари қаторида эл хизматидаман. Биласизми, яқин-яқингача мўъжаз маскан ҳисобланган маҳаллаларга эътибор жуда кам эди. Йўллар абгор, ичимлик суви таъминоти ҳаминқадар, бетон таянчлар чириган, трансформаторлар эски, электр узатмалари ўлда-жўлда бўлган кўпчиликка яхши маълум.

Сўнгги ўн йилда бу борада жиддий ислохотлар амалга оширилди. Тарихий ўзгариш ва ўзгача янгилинишлар кузатиляпти. Буни "Чамбил" маҳалласи мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Туман марказидан 20-25 километр олисда жойлашган ҳудудда 4 минг 300 нафардан ортиқ аҳоли истиқомат қилаётган бўлса, 650 га яқин хонадон бор.

Таянч устунлар ўтган асрнинг 65-70-йилларида ўрнатилган бўлиб, бугунги кун талабига жавоб беролмай қолганди. Узатма ва мосламалар таъмирталаб бўлиб қолгани учун тез-тез узилишлар кузатиладди. Айниқса, куз-қиш мавсумида, ҳатто 14-16 соатлаб "свет" ўчарди. Бугун бу муаммо ҳал қилинган.

Одамлар икки асрга яқин оқар сувдан истеъмол қилган бўлса, ҳозирги кунда ҳар бир хонадонга обиҳаёт кириб борган. Кўп йиллик орзулар ушалганидан мамнунмиз.

Жорий йил янада қувончларга бой бўлди. Қисқа даврда 14 километрдан ортиқ ички йўл асфальт қилинди. Юздан ортиқ бетон таянч устунлар ўрнатиляпти.

Тўрт километр масофага узатма тортилиб, 2 та янги трансформатор қўйилади. Икки километри пиёдалар йўлакчаси қуриш авжида. Тунги чироқ қўйиш кўзда тутилган. Бир сўз билан айтганда, ободлик туфайли одамларнинг турмуш фаровонлиги яхшиланаяпти.

Янги замон шарофати билан манзилда мўъжаз маҳалла идораси, замонавий мактабгача таълим ташкилоти, мухташам мактаб ва кўркем тиббиёт маскани фаолияти йўлга қўйилганидан кўпчилик миннатдор. Ўндан ортиқ ишлаб чиқариш мажмуалари иш бошлагани қишлоқ ёшлари ва хотин-қизлар учун айна муддао бўлмоқда.

Ҳудудда боғдорчилик ва чорвачилик тараққий этаётганига гувоҳ бўлиш мумкин. Томорқачилик – ҳақиқий маънода сердаромад соҳага айланган. Пиёз, қарам, картошка ва дуккакли экинлар етиштириш рўзгорлар ободлигининг гарови бўляпти. Ун сотиш жойдан 60-80, ҳатто 100 миллион сўмгача даромад олаётган соҳибқору

миришкорлар сафи кенгаймоқда.

– Иссиқхонамиз қарийб 11 сотихни ташкил қилади, – дейди чамбиллик Жўра Абдурахмонов. – 260 тупга яқин лимон бор. Ўтган йили 4 сотихдан 10 тоннага яқин ҳосил олинганди. Ҳаммаси мева берса, 25-30 тоннадан ошади. Бу 180-200 миллион сўм, деганидир.

Биласизми, юрт тараққиётига ҳисса қўшаман, деган инсон учун шароит яратилган. Молиявий кўмак дейсизми ёки хорижга маҳсулот экспорт қилишми – барчаси кўнгилдагидек. Шунинг учун 1 гектар майдонда иссиқхона ташкил қилишни режалаштириб турибмиз. Таклифимиз Денов туман ҳокимлиги масъулларига ҳам маъқул келди. Ниятлар ижобат бўлса, "Чамбил" лимонлари Тожикистон, Афғонистон, Қозғистон, Қирғизистон, Россия ва бошқа хорижий мамлакатларга ҳам экспорт қилинади.

– Ҳар бир даврнинг ўзига хосликлари бўлади, – дейди "Чамбил" маҳалла фуқаролар йиғини раиси, партиямиз

фаоли Акрамжон Валиев. – Тарихда кузатилмаган ўзгаришлар бўляпти бугун. Ўзимиз қўряпмиз, ўзимиз яратяпмиз, ўзимиз бунёд этяпмиз. Бунинг замирида юртдошларимизнинг муносиб ҳаёт кечирishi ва оилалар фаровонлиги мужассамдир.

Шу ўринда яна бир нарсга эътибор қаратмоқчиман: "маҳалла еттилиги" томонидан махсус "йўл харитаси" асосида иш олиб борилаётгани ўзининг ижобий натижасини бермоқда. Ҳудудда 247 нафар нуруний истиқомат қилаётган бўлса, 83 нафарини ногиронлиги бўлган шахслар ташкил қилади. Пиру бадавлат инсонлар чуқурлаштирилган тиббий кўрикдан ўтказилди. Олти кишига ногиронлик аравачаси топширилган бўлса, 20 та эшитиш мосламаси ҳамда махсус ҳасса таёқлар тарқатилди. Меҳр кўзда – мурувват дилда, деганларидек, савобли амалларда Элёр Мўминов, Фозил Нёзматов, Толибжон Абдурахмонов каби олийҳиммат инсонлар ўрнатилган бўлаётгани таҳсинга сазовор. Электроратимиз вакиллари ҳолидан хабар олиш ва уларни қўллаб-қувватлашда Панжи Примовнинг алоҳида ҳиссаси борлигини таъкидлаш ўринли.

– Бағрикенг ва саховатпеша юртдошларимиз кўпчилиқни ташкил қилади, – дейди Ўзбекистон ХДП Денов туман кенгаши раиси Ҳасан Мирзаев. – Ўз ҳисобидан мактаб қурган ва шиғоҳона барпо этган инсонларни топиш мумкин. Кўприк бино қилган мададқору сув келтирган азиятларни тез-тез эшитиб қоламиз. Партиямиз фаоли Панжи Примов ҳам ана шундай сафдошларимиздан ҳисобланади. Кимдир у кишини одамохун ва меҳнаткаш инсон деб билса, бошқалар меҳрибон ҳамда ҳалол маҳалладош сифатида яхши танийди.

Отаҳон ҳамон бардам. Жисмоний меҳнат билан шугулланиш одатга айланган. Пиёда юришни хуш кўради. Соғлиғидан нолимайди. Қадди тик, юришлари салобатли, гаплари теран. Қўни-қўшнига эш, маҳалладошларга бош. Ўзгага ёрдами тегса, хурсанд бўлади. Шундан бўлса керак, фахрий партиядошимизни кўпчилик ҳурмат қилади.

Ана шундай жонкуяр ва элпарвар инсонлар сафи кенгаверсин, деймиз.

Абдумалик ҲАЙДАРОВ,
"Ўзбекистон овози" муҳбири.

МУАССИС:

O'ZBEKISTON
XALQ DEMOKRATIK
PARTIYASI
MARKAZIY KENGASHI

O'zbekiston Ovozi

TAHRIR HAY'ATI:

Ulug'bek INOYATOV
Ulug'bek VAFOYEV
Maqsuda VORISOVA
Qalandar ABDURAHMONOV

Gulliston ANNAQILICHEVA
Muslihiiddin MUHIDDINOV
Olim RAVSHANOV
Toshtemir XUDOYQULOV

Bosh muharrir: Nazira MATYAKUBOVA

MANZILIMIZ: 100029, Toshkent, Mустақиллик майдони 5/3

Телефонлар: (71) 239-12-14

Реклама бўлими: (91) 190-19-49. E-mail: uzbovozi@mail.ru

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi.
Korxona manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.
Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi — 4 bosma taboq.

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0006-raqam bilan 2007-yil 11-yanvarda ro'yxatga olingan.

Navbatchi: Ravshan SHODIYEV

Г — 1037. 3710 nusxada bosildi.

Nashr ko'rsatkichi — 220.

t — Tijorat materiallari

O'za yakuni —

Topshirilgan vaqti — 22:00

1 2 3 4 5 6

Sotuvda kelishilgan narxda

Gazeta haftaning chorshanba kuni chiqadi. «O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.